

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Ciechocin na lata 2016-2023

Projekt

Listopad 2016 r.

Zamawiający:

Urząd Gminy Ciechocin
Ciechocin 172, 87-408 Ciechocin
tel. 56 683 77 81/83
fax. 56 683 77 08
ciechocin@ciechocin.pl

Wykonawca:

Dorfin Grant Thornton Frąckowiak sp. z o.o. sp. k.
ul. Głowackiego 20
87-100 Toruń
T +48 56 657 55 91
F +48 56 475 45 47
www.GrantThornton.pl
Member of Grant Thornton International Ltd

Spis treści

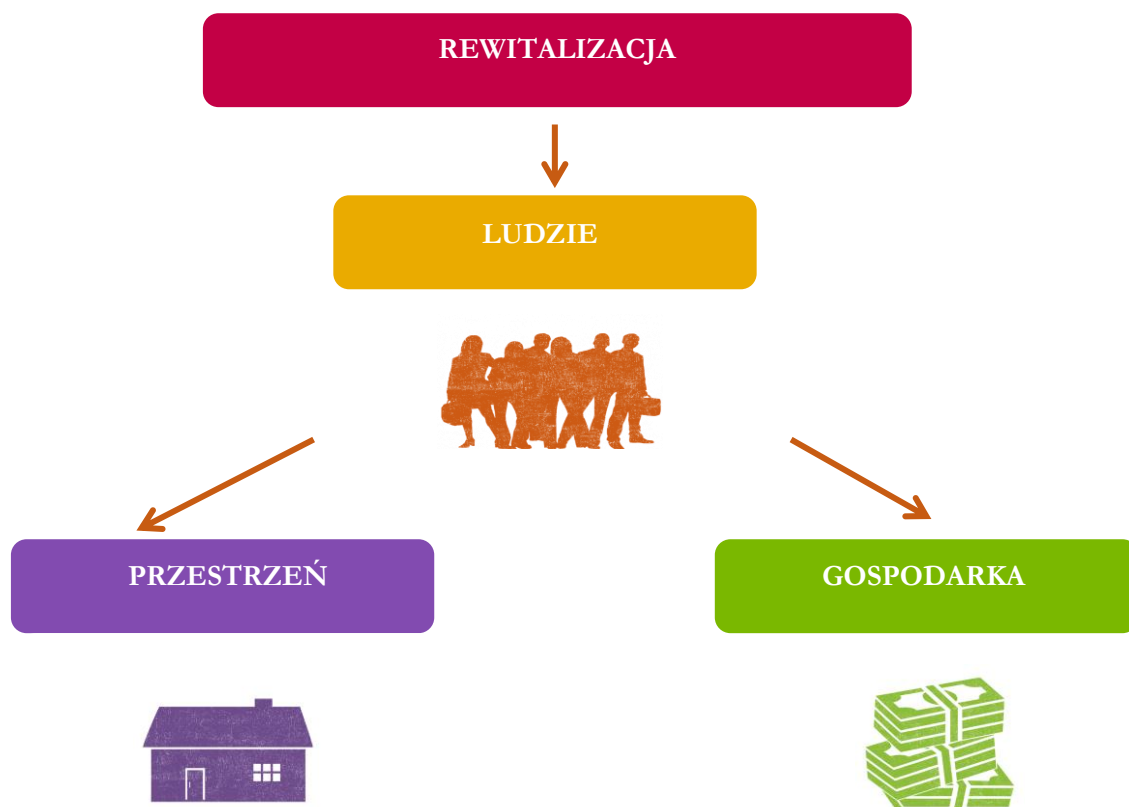
Wstęp.....	4
Rozdział 1. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi.....	7
1.1. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami krajowymi	9
1.2. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami regionalnymi.....	11
1.3. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami lokalnymi.....	13
Rozdział 2. Uproszczona diagnoza gminy Ciechocin	14
2.1. Położenie geograficzne i podział administracyjny	15
2.2. Sfera społeczna	15
2.3. Przedsiębiorczość.....	19
2.4. Sfera środowiskowa.....	19
2.5. Zagospodarowanie przestrzenne i infrastruktura techniczna.....	20
Rozdział 3. Obszar zdegradowany gminy	21
3.1. Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej	22
3.2. Analiza sołectw, w których zidentyfikowano problemy społeczne pod kątem występowania w nich przestrzeni zdegradowanych lub niekorzystnych zjawisk w innych sferach	25
3.3. Wyznaczenie obszarów zdegradowanych.....	29
Rozdział 4. Obszar rewitalizacji gminy	30
Rozdział 5. Diagnoza obszaru rewitalizacji.....	34
5.1. Miliszewy.....	35
5.2. Elgiszewo	40
Rozdział 6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji.....	46
Rozdział 7. Cele rewitalizacji i kierunki działań.....	48
Rozdział 8. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych	51
Rozdział 9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych	62
Rozdział 10. Mechanizmy partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji	69
10.1. Formy partycypacji społecznej na etapie diagnozowania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	71
10.2. Formy partycypacji społecznej na etapie programowania Gminnego Programu Rewitalizacji.....	72
10.3. Partycypacja społeczna na etapie wdrażania i monitorowania.....	74
Rozdział 11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/ przedsięwzięć rewitalizacyjnych	75
Rozdział 12. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji.....	78
Rozdział 13. System monitoringu, oceny skuteczności działań i system wprowadzania zmian.....	84
Rozdział 14. Wykaz niezbędnych opinii.....	87

Wstęp

Rewitalizacja, czyli proces odnowy obszarów uznanych za zdegradowane, prowadzony jest na podstawie programu rewitalizacji. Jest to wieloletni program działań w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, infrastrukturalnej, którego celem jest wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysowego. Program jest podstawą do ubiegania się o środki na rewitalizację, m. in. z funduszy unijnych. Taką funkcję spełnia niniejszy Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Ciechocin.

Ramy prawne dla rewitalizacji w Polsce wyznacza ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 roku. Określa ona zasady oraz tryb przygotowania, koordynowania i tworzenia warunków do prowadzenia i oceny rewitalizacji. Zapisy ustawy porządkują dzisiejsze pojmowanie rewitalizacji, rozumianej jako przedsięwzięcie całościowe, integrujące działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z mieszkańcami obszaru rewitalizacji, w sposób zaplanowany oraz kompleksowy.

Schemat 1. Proces rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne.

W perspektywie finansowej 2014-2020 rewitalizacja będzie dotyczyć zarówno **terenów miejskich, jak i wiejskich**. Głównym jej celem powinno być trwale podniesienie **jakości życia** na obszarze zdegradowanym. Kierunki działań rewitalizacyjnych wyznacza Krajowa Polityka Miejska 2023, która wskazuje, że w obecnym okresie programowania 2014-2020 rewitalizacja nie może być postrzegana, tak jak do tej pory, jedynie jako remont, modernizacja czy odbudowa. Powinna ona **łączyć działania** w sposób kompleksowy tak, aby nie pomijać aspektu społecznego oraz gospodarczego, przestrzenno-

funkcjonalnego, technicznego lub środowiskowego, związanego zarówno z danym obszarem, jak i jego otoczeniem.

Istotne jest, aby **projekty społeczne stanowiły punkt wyjścia i były nieodłącznym elementem procesów rewitalizacyjnych**. W obecnej perspektywie finansowej nie dopuszcza się realizacji tylko i wyłącznie wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji. Projekty te będą mogły zostać zrealizowane w ramach szerszej koncepcji, uzupełniając do działań społecznych tzw. „miękkich”. Istotnym elementem procesu rewitalizacji jest **partycypacja społeczna**, obejmująca przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy, poprzez których rozumie się mieszkańców gminy, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe i jednostki samorządu terytorialnego.

Prowadzenie procesu rewitalizacji wiąże się z koniecznością wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji.

Obszarem zdegradowanym jest obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym i kulturalnym. Ponadto występuje na nim co najmniej jedno z negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych. Na podstawie przeprowadzonej analizy do obszarów zdegradowanych na terenie gminy Ciechocin zaliczono sołectwa: **Elgiszewo, Miliszewy, Morgowo, Piotrkowo**.

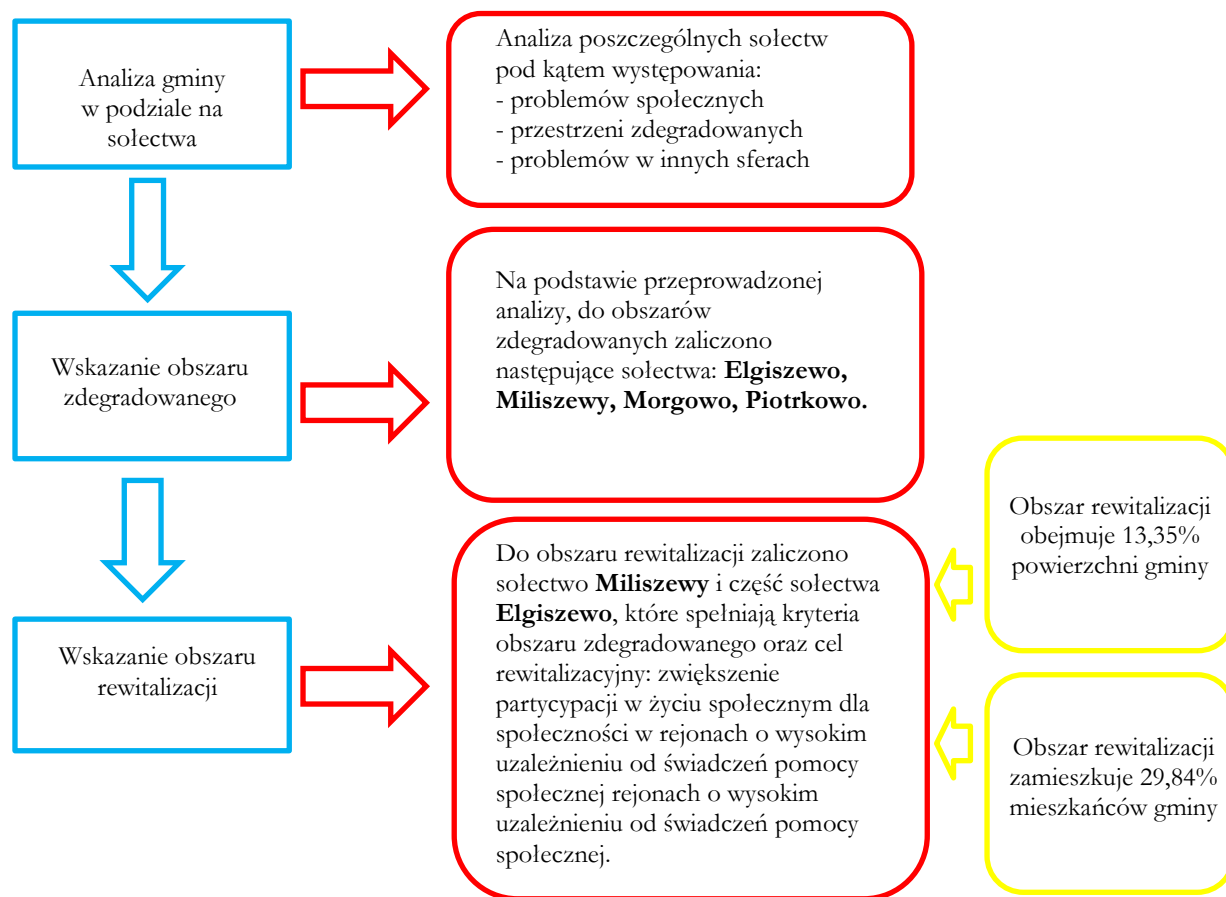
Obszar rewitalizacji wyznacza się jako całość lub część obszaru zdegradowanego i opracowuje dla niego Lokalny program rewitalizacji. Jako obszar rewitalizacji w Gminie Ciechocin wyznaczono w całości sołectwo **Miliszewy** i w części sołectwo **Elgiszewo**.

Przeprowadzenie dokładnej analizy sytuacji społeczno-gospodarczej wyznaczonych obszarów pozwoliło na zdiagnozowanie problemów i potencjałów występujących na poszczególnych obszarach. Umożliwiło to określenie kierunków rozwoju na najbliższe lata i zaplanowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które pozwolą na osiągnięcie postawionych celów. Gmina planuje prowadzenie działań rewitalizacyjnych i chce pozyskać na ten cel środki unijne.

W celu osiągnięcia zaplanowanych rezultatów opracowany został niniejszy Lokalny Program Rewitalizacji gminy Ciechocin, zawierający i określający w szczególności: szczegółową diagnozę obszaru zdegradowanego, cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk, opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz szacunkowe ramy finansowe programu rewitalizacji.

Sposób wyznaczenia obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji w Gminie Ciechocin przedstawia poniższy schemat.

Schemat 2. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze Gminy Ciechocin

Źródło: Opracowanie własne.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Ciechocin na lata 2016-2023 został wypracowany we współpracy z lokalną społecznością zarówno na etapie diagnozowania, jak i opracowywania dokumentu. Konsultacje społeczne nie tylko towarzyszyły procesowi wyznaczenia obszaru rewitalizacji i przygotowaniu programu, ale też były jednym z elementów współtworzących program. Prace nad programem były prowadzone w ścisłej współpracy z interesariuszami rewitalizacji tj. przede wszystkim lokalną społecznością, organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorcami.

Niniejszy dokument ujmuje działania w sposób kompleksowy, tj. planuje realizację przedsięwzięć współfinansowanych z różnych środków (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz innych środków publicznych), tym samym nie pomija aspektu społecznego oraz gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego lub środowiskowego.

Program zawiera propozycje różnorodnych działań, które zapewniają, że zostanie osiągnięta kompleksowość interwencji. Program koncentruje swoją interwencję na tych obszarach gminy, które w największym stopniu są dotknięte występowaniem problemów oraz negatywnych zjawisk, a dodatkowo w części wiejskiej ogranicza się do obszarów faktycznie zamieszkiwanych.

Zaplanowane projekty i przedsięwzięcia wykazują się komplementarnością w wymiarze przestrzennym, problemowym oraz proceduralno-instytucjonalnym.

Rozdział 1. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Ciechocin został opracowany na podstawie **art. 18 ust.2 pkt. 6 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie lokalnym**. Wykazuje on powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, które zostały wskazane na poniższym schemacie.

Schemat 3. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

Poziom krajowy	Poziom regionalny	Poziom lokalny
Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 Założenia	Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ciechocin
Krajowa Polityka Miejska 2023	Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Strategia Rozwoju Gminy Ciechocin na lata 2016-2026
Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014- 2020	Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2014-2020 LGD Dolina Drwęcy
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020	Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Ciechocin na lata 2016-2020
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	Założenia polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2014-2023	
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Golubsko-Dobrzyńskiego	
Wytoczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społ. i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społ. i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020	Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	
Wytoczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020		

Źródło: *Opracowanie własne.*

1.1. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami krajowymi

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 Założenia	Zapisy zawarte w Narodowym Planie Rewitalizacji definiują rewitalizację jako wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany przez określenie i realizację programów rewitalizacji. Głównym celem Narodowego Planu Rewitalizacji jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z powyższym celem.
Krajowa Polityka Miejska 2023	Polityka miejska jest adresowana do wszystkich polskich miast i ich obszarów funkcjonalnych. Wyznacza ona kierunki działań rewitalizacyjnych i wskazuje, że najbardziej zaawansowanym procesem przemian jest kompleksowa rewitalizacja, realizowana na obszarach zdegradowanych, odnosząca się do konkretnego, wyznaczonego w oparciu o obiektywne kryteria, terytorium i łącząca wysiłki różnych podmiotów, których suma ma spowodować trwale ożywienie społeczne i gospodarcze obszaru, zwiększenie jego atrakcyjności dla mieszkańców i przedsiębiorców oraz poprawę jakości życia. W ten sposób należy wypracować przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i powstające we współpracy z lokalną społecznością. Lokalny Program Rewitalizacji wykazuje spójność z opisanymi wyżej kierunkami działań.
Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju to dokument określający główne trendy, wyzwania oraz koncepcję rozwoju kraju w perspektywie długookresowej. Głównym celem dokumentu jest wytyczenie i charakterystyka działań skierowanych ku poprawie, jakości życia Polaków i rozwoju Polski na tle Unii Europejskiej. Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z następującymi celami Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju: Cel 3 Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach oraz podniesienie konkurencyjności nauki Cel 6 Rozwój kapitału ludzkiego poprzez wzrost zatrudnienia i stworzenie „workfare state” Cel 8 Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych Cel 11 Wzrost społecznego kapitału rozwoju
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Dokument wyznacza najważniejsze zadania państwa, których realizacja przyczyni się do szybszego i bardziej zrównoważonego rozwoju kraju i poprawy jakości życia ludności poprzez wzmocnienie potencjałów gospodarczych, instytucjonalnych i społecznych. Główne działania obejmują trzy obszary: sprawne i efektywne państwo, konkurencyjną gospodarkę oraz spójność społeczną i gospodarczą. Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące obszary i cele: - Obszar strategiczny: Sprawne i efektywne państwo, Cel 3 Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywateli, kierunek: rozwój kapitału społecznego - Obszar strategiczny: Konkurencyjna gospodarka, Cel 4 Rozwój kapitału ludzkiego, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności zawodowej oraz poprawa jakości kapitału ludzkiego - Obszar strategiczny: Spójność społeczna i terytorialna, Cel 1 Integracja społeczna, kierunki interwencji: zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej zagrożonych.
Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020	Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 to kompleksowy średniookresowy dokument strategiczny, odnoszący się do prowadzenia polityki

Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie	rozwoju społeczno-gospodarczego kraju w ujęciu wojewódzkim. Głównym celem dokumentu jest: Efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju – wzrostu zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. Lokalny Program Rewitalizacji jest spójny z Celem 2 Strategii: Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”).
Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030	Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju jest najważniejszym dokumentem strategicznym w kwestii zagospodarowania przestrzennego kraju. Została ona stworzona w celu zapewnienia efektywnego wykorzystania jego przestrzeni. Dokument zawiera cele i kierunki działań służące takiemu planowaniu przestrzennemu, który pozwoli na wzrost społeczno-gospodarczy państwa. Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z następującymi celami określonymi w dokumencie: ▪ Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju poprzez promowanie integracji funkcjonalnej, tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się czynników rozwoju, wielofunkcyjny rozwój obszarów wiejskich oraz wykorzystywanie potencjału wewnętrznego wszystkich terytoriów ▪ Kształtowanie struktur przestrzennych wspierających osiągnięcie i utrzymanie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych Polski ▪ Przywrócenie i utrwalanie ład przestrzennego
Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020	Wytyczne służą zapewnieniu niezbędnego poziomu koordynacji działań podejmowanych w całym kraju z wykorzystaniem środków EFS w Celu Tematycznym (CT) 9 Promowanie włączenia społecznego, walka z ubóstwem i wszelką dyskryminacją. Wyznaczają jednolite warunki i procedury wdrażania wsparcia w celu zapewnienia jednolitych standardów usług oferowanych przy udziale środków EFS osobom zagrożonym ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz innym adresatom wsparcia w CT 9. Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.
Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020	Celem opracowanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Wytycznych jest ujednolicenie warunków i procedur wdrażania programów operacyjnych na lata 2014-2020 w zakresie projektów realizujących cele i procesy rewitalizacji. Wytyczne określają, jak należy rozumieć pojęcie rewitalizacji w odniesieniu do działań współfinansowanych ze środków EFRR, EFS, FS w perspektywie finansowej 2014-2020, wskazują instrumenty realizacji projektów rewitalizacyjnych w ramach programów operacyjnych oraz zapewniają ich spójność oraz kompleksowość. Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany zgodnie z Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020.

Źródło: Opracowanie własne.

1.2. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami regionalnymi

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+	Zgodnie ze Strategią Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego aktywizacja społeczno-gospodarcza na poziomie lokalnym jest jednym z najważniejszych założeń polityki rozwoju województwa. Świadczą o tym następujące cele strategiczne, z którymi zgodność wykazuje program rewitalizacji: nowoczesne społeczeństwo oraz modernizacja przestrzeni wsi i miast oraz kierunki działań: rozbudzanie aktywności obywatelskiej i społecznej, chęci do współpracy, prowadzenia działań edukacyjnych, zachęcania do szerokiego otwarcia na świat oraz dążeń do znacznego przyspieszenia rozwoju obszarów wiejskich i miast. Priorytet modernizacja przestrzeni miast i wsi zakłada dążenie do znacznego przyspieszenia rozwoju obszarów wiejskich oraz aktywizacji społeczno-gospodarczej miast przy uwzględnieniu ich pozycji w sieci osadniczej i dostosowaniu potencjału do oczekiwań stawianych przed nimi w zakresie stymulowania rozwoju regionu, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i ładu przestrzennego. Miasto Kowalewo Pomorskie zostało zakwalifikowane do kategorii polityki przestrzennej – obszary wiejskie (wraz z lokalnymi ośrodkami rozwoju), dla których oczekiwana rola i znaczenie w rozwoju województwa wiąże się z aktywizacją społeczno-gospodarczą na poziomie lokalnym.
Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Zgodnie z zapisami RPO, rewitalizacja społeczno-gospodarcza, a także fizyczna obszarów o dużej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych jest jednym z podstawowych działań mających przyczynić się do minimalizacji występujących na danych obszarach problemów. Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z Priorytetem Inwestycyjnym 9b Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich, w ramach którego wsparcie będzie skoncentrowane na podejmowaniu działań zmierzających do ożywienia społeczno-gospodarczego obszarów miejskich i obszarów powiązanych z nimi funkcjonalnie poprzez aktywizację osób zamieszkujących obszary problemowe oraz poprawę warunków uczestnictwa tych osób w życiu społecznym i gospodarczym.
Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Przedsięwzięcia rewitalizacyjne na obszarach wiejskich stanowi interwencja zaplanowana w ramach: ▪ Działanie 7.1 Rozwój lokalny kierowany przez społeczność. Lokalny Program Rewitalizacji obejmuje swoim zasięgiem obszar miejski i wiejski i wpisuje się w działanie 6.2/6.4.1/7.1.
Założenia polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2014-2020	W dokumencie określono cztery poziomy planowania i wdrażania polityki terytorialnej: ▪ Poziom wojewódzki – obejmuje miasta Toruń i Bydgoszcz oraz ich obszar funkcjonalny, ▪ Poziom regionalny i subregionalny - obejmuje miasta Włocławek, Grudziądz i Inowrocław wraz z ich obszarami funkcjonalnymi, ▪ Poziom ponadlokalny (powiatowy) – obejmuje miasta powiatowe i ich obszary funkcjonalne (ORSG), ▪ Poziom lokalny – rozwój w ramach idei rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność lokalną (RLKS). Poziom ten obejmuje gminy wiejskie oraz miasta nie będące stolicami powiatów (lokalne centra rozwoju). Gmina Ciechocin objęta jest poziomem ponadlokalnym i lokalnym polityki terytorialnej. W Założeniach polityki terytorialnej przyjęto, że w zakresie regionalnej polityki rozwoju obszarów wiejskich konieczna jest ich aktywizacja społeczno-gospodarcza poprzez stymulowanie rozwoju społecznego oraz rozwoju przedsiębiorczości lokalnej. Lokalny Program Rewitalizacji wpisuje się we wskazane założenia.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020	Misją wskazaną w Strategii Polityki Społecznej Województwa Kujawsko-Pomorskiego jest tworzenie warunków dla rozwoju aktywności i samodzielności mieszkańców w życiu społecznym. Lokalny Program Rewitalizacji wykazuje zgodność z następującymi celami strategicznymi dokumentu: ▪ Wzrost poziomu samodzielności życiowej mieszkańców regionu ▪ Wzrost poziomu życia mieszkańców regionu poprzez zwiększenie dostępności do różnego rodzaju usług społecznych ▪ Wzrost poziomu aktywności w życiu społecznym
Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Golubsko-Dobrzyńskiego	W Strategii ORSG Powiatu Golubsko-Dobrzyńskiego zdefiniowano 4 cele strategiczne: 1. Oferta edukacyjna dostosowana do potrzeb rynku pracy 2. Efektywne wykorzystanie potencjałów ORSG z zachowaniem walorów środowiska naturalnego 3. Atrakcyjne warunki do inwestowania 4. Poprawa stanu bezpieczeństwa i zdrowia mieszkańców powiatu Działania rewitalizacyjne wpisują się w cele strategiczne 1, 3 i 4 oraz ich cele operacyjne: 1.1. Podniesienie poziomu kształcenia 1.7. Współpraca z pracodawcami 3.2. Wspieranie działań dla rozwoju przedsiębiorczości 3.3. Aktywizacja osób zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych społecznie 3.4. Poprawa stanu infrastruktury technicznej 4.3. Aktywizacja osób starszych i niepełnosprawnych 4.5. Rozwój usług opieki nad dziećmi
Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020	Zasady regionalne definiują pojęcia związane z rewitalizacją oraz określają sposób tworzenia programu rewitalizacji, w tym zwłaszcza zasady jego opracowywania w nowej perspektywie finansowej: kompleksowości, komplementarności, koncentracji, partnerstwa i partycypacji. Wskazują również: sposób wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, obligatoryjne elementy PR oraz oczekiwane efekty procesów rewitalizacji, prowadzonych w województwie kujawsko-pomorskim. Lokalny Program Rewitalizacji został opracowany w oparciu o Zasady regionalne i wykazuje zgodność z regułami opracowania programów rewitalizacji zawartymi w dokumencie.

Źródło: *Opracowanie własne.*

1.3. Powiązania Gminnego Programu Rewitalizacji z dokumentami lokalnymi

Nazwa dokumentu	Opis powiązań
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ciechocin	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ciechocin został przyjęty uchwałą Rady Gminy Ciechocin NR IX/39/03 z dnia 10.07.2003 r Wśród kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy w Studium wskazano m.in. : - ochronę i promocję istniejących zasobów środowiska przyrodniczego, kulturowego i krajobrazu, - ochronę gruntów rolnych o wysokiej przydatności rolniczej - rozwój rolnictwa wysokotowarowego i ekologicznego, - wykorzystanie terenów do potrzeb turystyki i wypoczynku, w tym rehabilitacji, - rozwój infrastruktury technicznej, rozwój funkcji mieszkaniowo usługowych. Lokalny Program Rewitalizacji jest zgodny z zapisami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy.
Strategia Rozwoju Gminy Ciechocin na lata 2016-2026	Znaczenie i potrzebę realizacji działań rewitalizacyjnych, potwierdzają następujące zapisy Strategii Rozwoju Gminy Ciechocin na lata 2016-2026: Cel strategiczny 1. Zrównoważony rozwój gospodarczy, oparty na wykorzystaniu potencjału turystycznego gminy Cel strategiczny 2 Poprawa ładu przestrzennego gminy poprzez inwestycje w infrastrukturę techniczną Cel strategiczny 3. Poprawa jakości życia i stopnia aktywności społecznej mieszkańców gminy Oraz związane z nimi cele operacyjne: 1.1. Wsparcie rozwoju gospodarczego i tworzenia miejsc pracy 2.4. Rewitalizacja 3.5. Rewitalizacja społeczna 3.4. Rozwój oferty skierowanej do seniorów i osób niepełnosprawnych 3.3. Rozwój oferty skierowanej do rodzin 3.2. Rozwój oferty edukacyjnej 3.1. Podejmowanie działań na rzecz integracji społecznej mieszkańców gminy
Lokalna Strategia Rozwoju na lata 2014-2020 Lokalnej Grupy Działania „Dolina Drwęcy”	Ciechocin jest jedną z gmin wchodzących w skład Lokalnej Grupy Działania „Dolina Drwęcy” (LGD tworzy 5 gmin i gmina Miasto Golub-Dobrzyń). Gminny Program Rewitalizacji wpisuje się w następujące cele ogólne LSR: ▪ Cel ogólny 1: Ożywienie społeczno-gospodarcze obszaru LGD "Dolina Drwęcy" poprzez wsparcie rozwoju przedsiębiorczości i wzrost zatrudnienia, ▪ Cel ogólny 2: Rozwój kapitału społecznego oraz integracja społeczno-zawodowa obszaru LGD "Dolina Drwęcy", ▪ Cel ogólny 3: Poprawa atrakcyjności turystycznej i osiedleńczej obszaru LGD "Dolina Drwęcy".
Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Ciechocin na lata 2016-2020	Celem głównym PGN Gm. Ciechocin jest „Poprawa jakości środowiska naturalnego gminy Ciechocin dzięki działaniom na rzecz redukcji emisji dwutlenku węgla”. Cele operacyjne, z którym zgodność wykazuje Gminny Program Rewitalizacji, to: Cel nr 1 Sektor publiczny jako wzorzec zrównoważonego i ekologicznego zarządzania zasobami Cel nr 2 Efektywność energetyczna oraz wzrost zastosowania OZE w produkcji energii użytkowej w sektorze mieszkalnym i gospodarczym Cel nr 3 Poprawa dostępności i jakości systemu komunikacji poprzez inwestycje związane z efektywnością wykorzystania paliw transportowych Cel nr 4 Promocja zrównoważonego rozwoju

Źródło: Opracowanie własne.

Rozdział 2. Uproszczona diagnoza gminy Ciechocin

2.1. Położenie geograficzne i podział administracyjny¹

Gmina Ciechocin położona jest w środkowo-wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie golubsko-dobrzyńskim, przy drodze wojewódzkiej nr 569 oraz w niedalekiej odległości od autostrady A1. W pobliżu gminy przebiega także droga krajowa nr 15 łącząca Trzebnicę z Ostródą oraz trasa kolejowa nr 353 relacji Toruń-Olsztyn.

Mapa 1. Położenie Gminy Ciechocin na tle powiatu golubsko-dobrzyńskiego

Gmina Ciechocin graniczy z następującymi gminami:

- w obrębie powiatu golubsko-dobrzyńskiego: od północy z gminą Kowalewo Pomorskie, od północnego-wschodu z gminą Golub-Dobrzyń, od wschodu z gminą Zbójno,
- w obrębie powiatu toruńskiego: od zachodu z gminami Lubicz i Obrowo, od południa z gminą Czernikowo.

Źródło: Opracowanie własne

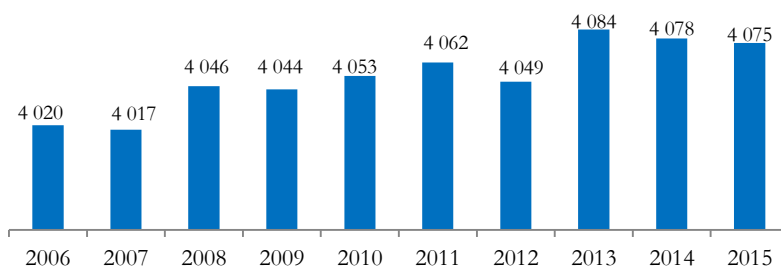
Strukturę Gminy stanowi 10 sołectw: Ciechocin, Elgiszewo, Malszyce, Miliszewy, Morgowo, Nowa Wieś, Piotrkowo, Rudaw, Świętosław.

Obszar gminy zajmuje powierzchnię 101 km², co stanowi około 16,6% powierzchni powiatu golubsko-dobrzyńskiego i 0,6% powierzchni województwa kujawsko-pomorskiego. Ponad połowę powierzchni Gminy zajmują użytki rolne (55%). Użytki leśne stanowią natomiast 35% jej obszaru².

2.2. Sfera społeczna

W 2015 roku Gminę Ciechocin zamieszkiwało 4 075 osób, a średnia gęstość zaludnienia obszaru wynosiła 40 os./km². Tym samym mieszkańcy Gminy stanowili 8,9% ludności powiatu golubsko-dobrzyńskiego i 0,2% województwa kujawsko-pomorskiego. W latach 2006-2015 liczba osób zamieszkujących Gminę nieznacznie się wahała. Najmniejszą liczbę ludności odnotowano w 2007 r. (4 017 os.), najwyższą zaś w 2013 r. (4 084 os.).

Wykres 1. Liczba ludności gminy Ciechocin w latach 2006-2015

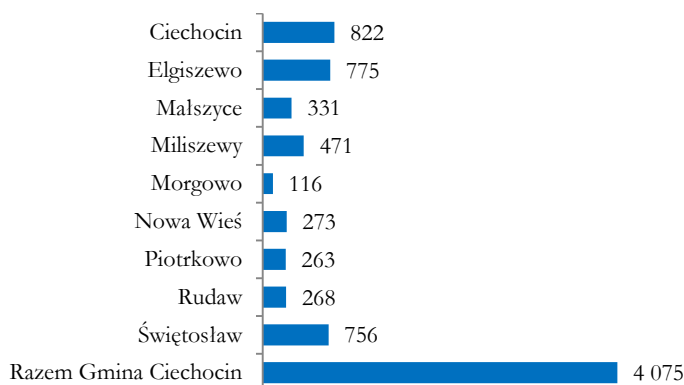
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Ciechocin.

¹ Rozdział 2 powstał na podstawie zapisów „Strategii Rozwoju Gminy Ciechocin na lata 2016-2026”.

² Portal Regionalny i Samorządowy REGIOset, stan na: styczeń 2016 r.

Spośród wszystkich sołectw znajdujących się w Gminie Ciechocin, największą liczbą ludności charakteryzuje się Ciechocin, który zamieszkują 822 osoby (tj. 20,17% ogólnej liczby ludności Gminy). Do większych miejscowości można zaliczyć także Elgiszewo (775 mieszkańców) i Świętosław (756 mieszkańców). Najmniejszą pod względem liczby ludności miejscowością jest Morgowo, które liczy 116 mieszkańców, co stanowi 2,85% wszystkich osób zamieszkujących Gminę.

Wykres 2. Liczba ludności w Gminie Ciechocin wg sołectw w 2015 r.

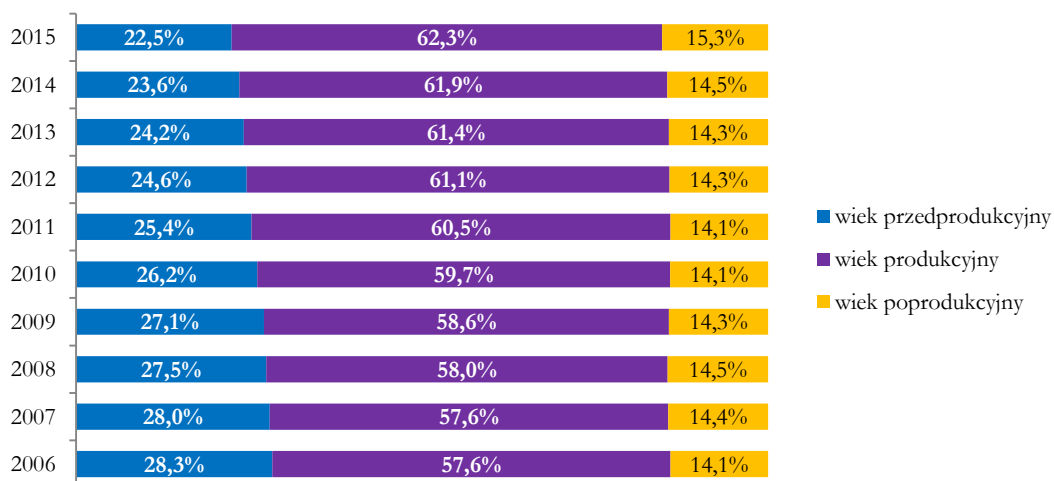

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Ciechocin.

W latach 2006-2015 można zaobserwować niewielki wzrost liczby mieszkańców w sołectwach: Ciechocin (wzrost o 3%), Elgiszewo (wzrost o 7,8%), Malszyce (wzrost o 17%) i Piotrkowo (wzrost o 1,2%). Pozostałe sołectwa wykazują tendencję spadkową w zakresie liczby ludności.

Biorąc pod uwagę udział poszczególnych grup wiekowych w ogólnej liczbie ludności, można zauważyć postępujące zmniejszanie się liczby osób w wieku przedprodukcyjnym (z 28,3% w 2006 r. do 22,5% w 2015 r.). Jednocześnie wzrasta odsetek osób w wieku poprodukcyjnym (z 14,1% w 2006 r. do 15,3% w 2015 r.). Podobne tendencje występują w całym powiecie gołubsko-dobrzyńskim. Jest to związane z powszechnym trendem starzenia się społeczeństwa.

Wykres 3. Udział procentowy poszczególnych grup wiekowych w liczbie ludności w Gminie Ciechocin w latach 2006-2015

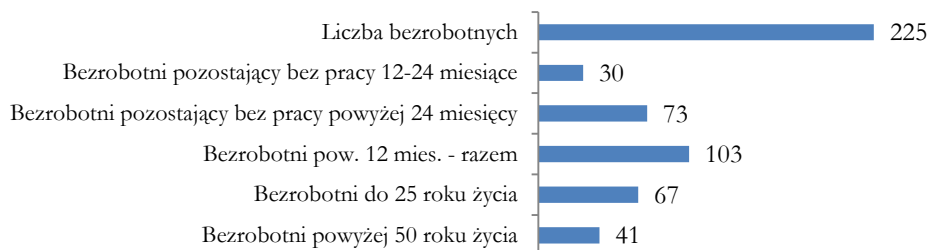

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Ciechocin.

Na koniec 2015 r. w gminie było zarejestrowanych 225 osób bezrobotnych. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na obszarze gminy wynosi 8,9%. Stosunek osób pozostających bez

pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym to 4,1%, natomiast udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na obszarze gminy wynosi 32,4%.

Wykres 4. Struktura bezrobocia w gminie Ciechocin w 2015 r.

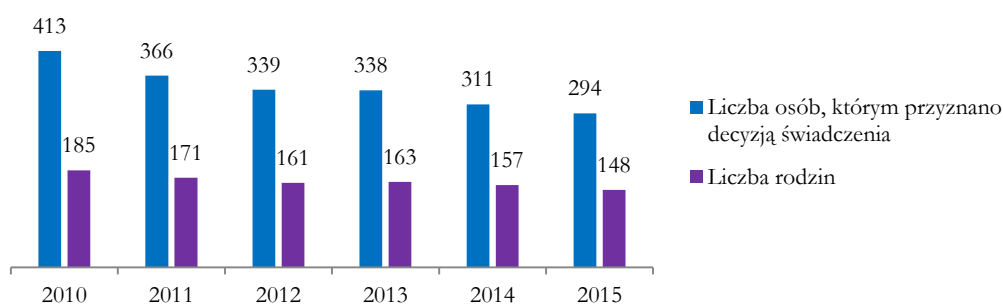

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Golubiu-Dobrzyń.

W oparciu o dane GUS można zauważyć, że w latach 2006-2015 w gminie Ciechocin nastąpił spadek liczby osób bezrobotnych, analogicznie do sytuacji w powiecie golubsko-dobrzyńskim i województwie. Dynamika zmiany liczby bezrobotnych ogółem wyniosła w gminie -25%, wobec -23% w powiecie i -33% w województwie. Pomimo odnotowanego spadku w najmniejszym stopniu zmieniła się liczba bezrobotnych kobiet. Dynamika zmiany liczby bezrobotnych kobiet wyniosła dla Gminy Ciechocin jedynie -19%, co wobec zmiany -21% w powiecie i -36% w województwie wskazuje na potrzebę zwiększenia liczby działań aktywizacyjnych dla kobiet.

W latach 2010 - 2015 rzeczywista liczba osób i rodzin objętych pomocą społeczną zmalała (z 413 osób/185 rodzin w 2010 r. do 294 osób/148 rodzin w 2015 r.). Jest to spadek o 29% w zakresie liczby osób, którym na mocy decyzji administracyjnej przyznano świadczenia oraz o 20% pod względem liczby rodzin, które korzystają ze świadczeń. Osoby, którym na mocy decyzji przyznano prawo do pobierania świadczeń stanowiły w 2015 r. 7,2% ogółu mieszkańców. Najczęstszą przyczyną korzystania z pomocy społecznej na terenie Gminy Ciechocin w 2015 r. było bezrobocie (85 rodzin objętych było pomocą z tego powodu), następnie niepełnosprawność (41 rodzin) i alkoholizm (25 rodzin).

Wykres 5. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną (2010-2015)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdania MPiPS-03 z GOPS w Ciechocinie

Sieć placówek opiekuńczo-edukacyjnych tworzą w gminie następujące jednostki:

- oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej w Ciechocinie z siedzibą w Elgiszewie
- oddział przedszkolny w Szkole Podstawowej w Świętosławiu z siedzibą w Miliszewach
- Szkoła Podstawowa im. Oskara Kolberga w Ciechocinie
- Szkoła Podstawowa im. Bohaterów Września 1939 r. w Świętosławiu

- Gimnazjum im. Czesława Miłosza w Nowej Wsi.

Odsetek dzieci w wieku 3-5 lat objętych edukacją przedszkolną wyniósł według danych GUS w 2015 r. 65,8% i tym samym był niższy niż w powiecie golubsko-dobrzyńskim (67,5%) i województwie kujawsko-pomorskim (77,6%).

Pod względem wyników egzaminów, w latach 2013-2014 uczniowie szkół podstawowych uzyskiwali wyniki niższe od średniej powiatowej i wojewódzkiej. W 2015 r. średni wynik w Gminie wyniósł 65% z języka polskiego i matematyki oraz 73% z języka obcego nowożytnego i tym samym był wyższy niż średnia dla powiatu golubsko-dobrzyńskiego.

Tabela 1. Wyniki egzaminu szóstoklasisty w szkołach Gminy Ciechocin z lat 2013-2015

Szkoła	2013	2014	2015	Przeciętny wynik z 3 lat
SP Ciechocin	55%	51%	64%	57%
SP Świątosław	51%	62%	66%	60%
Województwo kujawsko-pomorskie	59%	63%	64%	62%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy Ciechocin i OKE w Gdańsku.

Uczniowie gimnazjum w 2015 r. z historii i wiedzy o społeczeństwie (62%), matematyki (49%) oraz przedmiotów przyrodniczych (53%) osiągnęli wyniki wyższe do średniej dla powiatu golubsko-dobrzyńskiego (odpowiednio 60%, 46% i 47%). Natomiast wyniki z języka polskiego (54%) oraz języka angielskiego zarówno na poziomie podstawowym (60%), jak i rozszerzonym (38%) były niższe niż średnie wyniki osiągnięte w powiecie.

Na terenie Gminy brak jednostek edukacyjnych systemu oświaty zajmujących się kształceniem ponadgimnazjalnym. Głównym ośrodkiem kształcenia dla młodzieży są placówki w Golubiu-Dobrzyniu i Toruniu.

Działalność kulturalna w Gminie prowadzona jest przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Elgiszewie, która posiada filię w Świątosławiu. poprzez popularyzację czytelnictwa wśród mieszkańców, organizacja wydarzeń takich, jak: wystawy, konkursy czytelnicze, zajęcia biblioteczne, czytanie bajek dzieciom, imprezy okolicznościowe, spotkania z pisarzami. Biblioteka pełni również rolę kafejki internetowej i posiada bezpłatny dostęp do Internetu. Działalność mająca na celu upowszechnianie kultury oraz wspieranie aktywności społeczno-towarzyskiej w sołectwach prowadzona jest w świetlicach wiejskich i remizach Ochotniczej Straży Pożarnej. Na terenie Gminy działa wiele grup, których celem jest prowadzenie działalności kulturalnej i propagowanie tradycji obszaru (m. in. występują na lokalnych i regionalnych imprezach, prowadzą warsztaty wśród dzieci i młodzieży, organizują lokalne imprezy). Na terenie Gminy brak Gminnego Ośrodka Kultury.

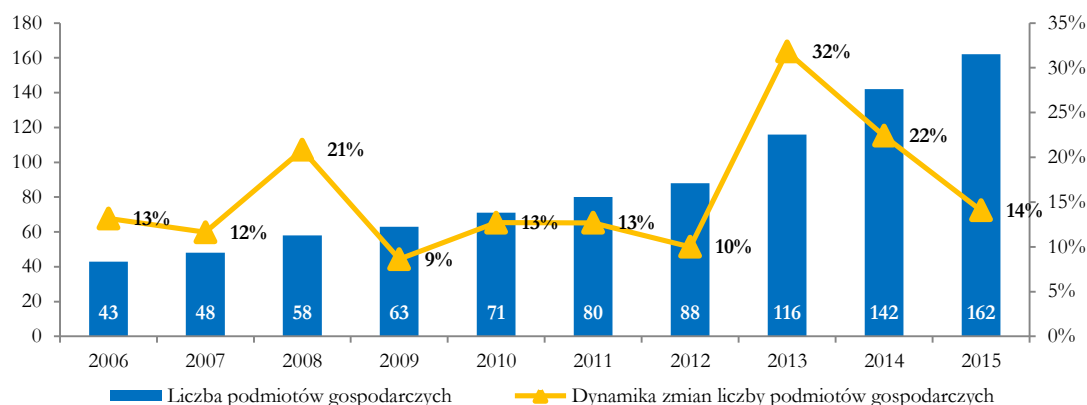
Działalność sportowa rozwijana jest wśród mieszkańców przede wszystkim przez Ludowy Zespół Sportowy „Iskra” Ciechocin. W ramach LZS działają 3 sekcje sportowe: biegowa, kolarska oraz piłki nożnej. Zainteresowania sportowe wśród dzieci i młodzieży rozwijają szkolne kluby sportowe. W Gminie organizowane są także imprezy sportowe dla mieszkańców, takie jak: turnieje piłki nożnej i siatkowej, okolicznościowe imprezy rekreacyjne.

Najważniejszą instytucją, której obowiązkiem jest zapewnienie bezpieczeństwa i porządku na terenie gminy Ciechocin jest Rewir Dzielnicowych w Golubiu-Dobrzyniu, podlegający bezpośrednio Komendzie Powiatowej Policji w Golubiu-Dobrzyniu. Nad bezpieczeństwem przeciwpożarowym czuwa 8 jednostek ochotniczych straży pożarnych. OSP w Świątosławiu należy do Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego.

2.3. Przedsiębiorczość

W 2015 r. na terenie Gminy Ciechocin działały 162 podmioty gospodarcze, a ich liczba w porównaniu z 2006 r. wzrosła o 119 podmiotów (tj. o 276,7%). Dynamika wzrostu liczby przedsiębiorstw była najwyższa w 2013 r. kiedy to odnotowano wzrost na poziomie 32%, najniższa zaś w 2009 r. – wzrost o 9%. Spośród wszystkich gmin należących do powiatu golubsko-dobrzyńskiego, Gmina Ciechocin charakteryzuje się jednym z najniższych wskaźników liczby podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru przypadających na 1000 osób. Wartość tego wskaźnika dla Gminy Ciechocin wynosi 55. Gorzej sytuacja wygląda jedynie w gminie Radomin, gdzie na 1 000 mieszkańców zarejestrowane są 54 podmioty gospodarcze.

Wykres 6. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Ciechocin .

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Ciechocin

2.4. Sfera środowiskowa

Jednym z najcenniejszych zasobów przyrodniczych na terenie Gminy Ciechocin są urodzajne gleby. Gmina położona jest w zasięgu dwóch regionów glebowo-rolniczych – południowa część wchodzi w skład Regionu Dobrzyńskiego, a północna zalicza się do Regionu Doliny Drwęcy. Przeważa tutaj rzeźba terenu, bardzo korzystna dla prowadzenia gospodarki rolnej – udział obszarów bardzo korzystnych dla rolnictwa wynosi 70,6% powierzchni użytków rolnych w Gminie. Północna część gminy to natomiast jeden rozległy kompleks leśny porastający całe rozszerzenie doliny Drwęcy (tzw. Kotlinę Elgiszewską).

Na obszarze gminy Ciechocin znajdują się wieloprzestrzenne formy ochrony krajobrazu jak i indywidualne formy ochrony przyrody, m.in. rezerwat przyrody „Rzeka Drwęca” i obszar chronionego krajobrazu „Obszar doliny Drwęcy”. Teren Gminy Ciechocin wchodzi skład Obszaru Funkcjonalnego Zielone Płuca Polski – terenu charakteryzującego się wyjątkowymi wartościami przyrodniczymi i kulturowymi zarówno w skali kraju jak i kontynentu europejskiego.

W skali Gminy nie występuje nadmierny problem zanieczyszczenia powietrza, jednak pojawia się on lokalnie na terenie Ciechocina i Elgiszewa. Większe zagrożenie stanowi hałas komunikacyjny, szczególnie wzdłuż drogi wojewódzkiej 569 w miejscowościach Malszyce, Ciechocin i Elgiszewo, jednak we wszystkich punktach pomiaru hałasu realizowanych przez Inspekcję Ochrony Środowiska monitoring wskazał, że poziom dźwięku został przekroczony.

Dodatkowo na terenie Gminy pojawia się problem zanieczyszczenia wód podziemnych, wynikający z odprowadzania ścieków do gruntu (powodem są nieszczelne szamba) i rozwiniętego rolnictwa przez tzw. zanieczyszczenia obszarowego.

2.5. Zagospodarowanie przestrzenne i infrastruktura techniczna

Gmina Ciechocin położona jest w południowo-zachodniej części województwa przy drodze wojewódzkiej nr 569 oraz w niedalekiej odległości od autostrady A1. W pobliżu Gminy przebiega także droga krajowa nr 15 łącząca Trzebnicę z Ostródą oraz trasa kolejowa nr 353 relacji Toruń-Olsztyn. Gmina leży w niedalekim sąsiedztwie miasta Torunia. Przez jej teren przepływa rzeka Drwęca.

Sieć drogową w Gminie tworzy 147 km dróg. Przez jej obszar przebiegają drogi gminne, powiatowe i wojewódzkie (nr 569). Na obszarze Gminy brakuje jednak ścieżek rowerowych.

Rozwój sieci wodociągowej jest zadowalający – ponad 91% mieszkańców korzysta z wodociągów.

Znacznie gorzej przedstawia się poziom skanalizowania Gminy – długość sieci wynosi 13,1 km i korzysta z niej zaledwie 23% mieszkańców i od 2006 roku ten stan się zmienił jedynie nieznacznie. Obszar Gminy cechujące się rozproszoną zabudową, w związku z czym praktykuje się na nim budowę przydomowych oczyszczalni ścieków, z których obecnie korzysta 20% mieszkańców.

Tabela 2. Korzystający z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej

Jednostka terytorialna	Wodociąg [%]		Kanalizacja [%]	
	2006	2014	2006	2014
Ciechocin	76,1	91,1	18,9	23,5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Gmina Ciechocin posiada uregulowaną gospodarkę odpadami. Ich odbiorem z terenu Gminy zajmuje się Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych i Mieszkaniowych EKOSYSTEM Sp. z o.o. z Wąbrzeźna. Mieszkańcy Gminy Bobrowo mogą nieodpłatnie dostarczać odpady do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) w Wąbrzeźnie oraz do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) w Niedźwiedziu. Na terenie Gminy nie funkcjonuje żadne składowisko deponujące odpady komunalne, ani przemysłowe.

Na ternie Gminy nie ma sieci gazowej. Mieszkańcy korzystają z gazu propan-butan w butlach.

Na obszarze Gminy nie występują odnawialne źródła energii.

Rozdział 3. Obszar zdegradowany gminy

Delimitacja obszaru zdegradowanego na obszarze wiejskim Gminy Ciechocin nastąpiła poprzez zbadanie wszystkich 10 sołectw³ pod kątem występowania stanu kryzysowego. W tym celu przeanalizowano następujące wskaźniki z listy wskaźników stanu kryzysowego dla obszarów wiejskich:

- Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze
- Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
- Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
- Udział bezrobotnych pozostających bez pracy pow. 24 mies. w ogóle bezrobotnych
- Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
- Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze
- Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia

Każde z sołectw zbadano zestawem trzech wskaźników. Na tej podstawie do obszaru zdegradowanego zostały zaliczone te sołectwa, które spełniły jednocześnie 2 kryteria:

- Na terenie sołectwa występują co najmniej 2 problemy społeczne, a wskaźniki dla tych problemów przyjmują wartości mniej korzystane w porównaniu do średniej dla gminy,
- Na terenie sołectwa występują przestrzenie zdegradowane lub negatywne zjawiska w przynajmniej jednej ze sfer (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub infrastrukturalnej).

3.1. Analiza wskaźnikowa w sferze społecznej

Sołectwa zostały zbadane pod kątem występowania problemów społecznych trzema poniższymi wskaźnikami:

Wskaźnik 1: Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Wskaźnik 2: Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Wskaźnik 3: Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze

Do wyliczenia wartości wskaźników posłużyły dane statystyczne, zebrane w poniższych tabelach.

³ Sołectwa Ciechocin i Ciechocin-Kujawy zostały ujęte łącznie jako Ciechocin ze względu na brak możliwości wydzielenia danych statystycznych.

Wskaźnik 1: Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Tabela 3. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w sołectwach Gminy Ciechocin

Sołectwo	Liczba osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób bezrobotnych	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Ciechocin	507	42	8,3%
Elgiszewo	500	56	11,2%
Malszyce	189	14	7,4%
Miliszewy	303	29	9,6%
Morgowo	67	6	9,0%
Piotrkowo	163	10	6,1%
Rudaw	163	12	7,4%
Świętosław	475	34	7,2%
Nowa Wieś	170	22	12,9%
Gmina	2537	225	8,9%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Golubiu-Dobrzyńniu.

Wskaźnik 2: Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Tabela 4. Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym w sołectwach Gminy Ciechocin

Sołectwo	Liczba osób w wieku produkcyjnym	Liczba osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy i dłużej	Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
Ciechocin	507	20	3,9%
Elgiszewo	500	27	5,4%
Malszyce	189	4	2,1%
Miliszewy	303	13	4,3%
Morgowo	67	3	4,5%
Piotrkowo	163	7	4,3%
Rudaw	163	5	3,1%
Świętosław	475	16	3,4%
Nowa Wieś	170	8	4,7%
Gmina	2537	103	4,1%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Golubiu-Dobrzyńniu.

Wskaźnik 3: Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze

Tabela 5. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze w sołectwach położonych w północnej części Gminy Ciechocin

Sołectwo	Liczba ludności ogółem	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
Ciechocin	827	125	15,1%
Elgiszewo	770	129	16,8%
Małszyce	331	41	12,4%
Miliszewy	471	71	15,1%
Morgowo	116	20	17,2%
Piotrkowo	263	47	17,9%
Rudaw	268	14	5,2%
Świętosław	756	84	11,1%
Nowa Wieś	273	30	11,0%
Gmina	4075	561	13,8%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Ciechocin.

Podsumowanie analizy wskaźnikowej w sferze społecznej

Z powyższej analizy wynika, że problemy społeczne (w liczbie co najmniej 2) zostały zdiagnozowane w 4 sołectwach: **Elgiszewo, Miliszewy, Morgowo, Piotrkowo**. Te sołectwa zostały poddane dalszej analizie, celem sprawdzenia czy występuje w nich przestrzeń zdegradowana lub niekorzystne zjawiska w innych sferach. **Wskaźniki dla obszarów cechujących się wyższą niż średnia dla gminy koncentracją zjawisk kryzysowych zostały w poniższym zestawieniu wyróżnione kolorem żółtym.**

Tabela 6. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na danym obszarze

	Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
Ciechocin	8,3%	3,9%	15,1%
Elgiszewo	11,2%	5,4%	16,8%
Małszyce	7,4%	2,1%	12,4%
Miliszewy	9,6%	4,3%	15,1%
Morgowo	9,0%	4,5%	17,2%
Piotrkowo	6,1%	4,3%	17,9%
Rudaw	7,4%	3,1%	5,2%
Świętosław	7,2%	3,4%	11,1%
Nowa Wieś	12,9%	4,7%	11,0%
Gmina	8,9%	4,1%	13,8%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Ciechocin i Powiatowego Urzędu Pracy w Golubiu-Dobrzyniu.

3.2. Analiza sołectw, w których zidentyfikowano problemy społeczne pod kątem występowania w nich przestrzeni zdegradowanych lub niekorzystnych zjawisk w innych sferach

W poniższych tabelach dokonano zestawienia danych obrazujących występowanie przestrzeni zdegradowanych lub problemów innych niż społeczne w sołectwach: **Elgiszewo, Miliszewy, Morgowo, Piotrkowo**.

Przestrzeń zdegradowana, zgodnie z „Zasadami programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych” to obecnie nieużytkowane tereny i obiekty, na których realizowano działalności: przemysłowe, wojskowe, eksploatację kopalni, transportowe, rolnicze, infrastruktury komunalnej (związanej z gospodarką wodno-ściekową, odpadami, zaopatrzeniem w energię). Specyficznym rodzajem „przestrzeni zdegradowanych” są także tereny i obiekty, w których rozpoczęto realizację zagospodarowania i jej nie zakończono – formalnie nie doszło więc do rozpoczęcia działalności, ale teren jest zajęty przez nieużytkowane obiekty.

Tak rozumiana przestrzeń nie występuje na terenie sołectw: Elgiszewo, Miliszewy, Morgowo, Piotrkowo. W związku z powyższym sołectwa poddano badaniu pod kątem występowania problemów w przynajmniej jednej ze sfer: gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej.

Sołectwo Elgiszewo

Tabela 7. Sołectwo Elgiszewo – negatywne zjawiska w innych sferach

Problem	Opis
Sfera gospodarcza	
Klimat aktywności gospodarczej	Wskaźnik dynamiki liczby podmiotów gospodarczych na danym obszarze w okresie minionych 10 lat ⁴ wykazuje regres.
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną	Istniejąca świetlica wiejska wymaga modernizacji i doposażenia, aby mogła w pełni odpowiadać na potrzeby mieszkańców sołectwa.
Sfera techniczna	
Zły stan techniczny oczyszczalni ścieków	Oczyszczalnia ścieków w Elgiszewie wymaga modernizacji.
Sieć wodno-kanalizacyjna wymaga modernizacji	Siecią wodociągowa wymaga modernizacji. Pomimo objęcia gminną siecią wodociągową, niewielkie zaplecze ujęć wody powoduje zmniejszenia jej dostawy podczas okresów suchych.
Infrastruktura drogowa słabej jakości	Niezadawalający stan infrastruktury drogowej (duża ilość dróg gruntowych, brak chodników przy drogach i ścieżek rowerowych), drogi gminne wymagają przebudowy i modernizacji (w tym utwardzenia nawierzchni, budowy oświetlenia).
Niezadawalający stan infrastruktury teleinformatycznej	Słaby zasięg i niska jakość Internetu.
Brak podłączenia do sieci gazowej	Brak sieci gazowej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Ciechocinie.

⁴ W GUS dane dla miejscowości statystycznych są dostępne dane dla lat 2009-2015.

Sołectwo Miliszewy

Tabela 8. Sołectwo Miliszewy – negatywne zjawiska w innych sferach

Problem	Opis
Sfera gospodarcza	
Klimat aktywności gospodarczej	Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w sołectwie wynosi 3,8 i jest niższy niż średni wskaźnik dla gminy (6,9) i jest to drugi najgorszy wynik w gminie. Wskaźnik dynamiki liczby podmiotów gospodarczych na danym obszarze w okresie minionych 10 lat ⁵ wykazuje regres.
Sfera przestrzenno-funkcjonalna	
Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną	Sołectwo nie posiada obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w postaci: stadionu, siłowni zewnętrznej.
Utrudniony dostęp do opieki medycznej	Utrudniony dostęp do opieki medycznej – najbliższy ośrodek zdrowia (Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej) znajduje się w oddalonym o 8 km Cieclocinie (Punkt Pielęgniarski dostępny 2 razy w tygodniu w oddalonym o 3 km Świętosławiu).
Sfera techniczna	
Degradacja stanu technicznego obiektów	W istniejącej świetlicy wiejskiej, aby mogła w pełni odpowiadać na potrzeby mieszkańców sołectwa, konieczne są prace remontowe i doposażenie (np. modernizacja podłogi z desek).
Infrastruktura drogowa słabej jakości	Niezadawalający stan infrastruktury drogowej (duża ilość dróg gruntowych, brak chodników przy drogach i ścieżek rowerowych), drogi gminne wymagają przebudowy i modernizacji (w tym utwardzenia i budowy oświetlenia).
Brak sieci kanalizacyjnej	Brak sieci kanalizacyjnej na terenie sołectwa.
Niezadawalający stan infrastruktury teleinformatycznej	Słaby zasięg i niska jakość Internetu.
Brak podłączenia do sieci gazowej	Brak sieci gazowej.
Zły stan techniczny stacji uzdatniania wody	Stacja uzdatniania wody, z jakiej korzysta sołectwo (Nowa Wieś) wymaga modernizacji i remontu.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Cieclocinie.

⁵ W GUS dane dla miejscowości statystycznych są dostępne dane dla lat 2009-2015.

Sołectwo Morgowo

Tabela 9. Sołectwo Morgowo – negatywne zjawiska w innych sferach

Problem	Opis														
Sfera gospodarcza															
Niski stopień przedsiębiorczości	Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w sołectwie wynosi 4,8 i jest niższy niż średni wskaźnik dla gminy (6,6). Wskaźnik dynamiki liczby podmiotów gospodarczych na danym obszarze w okresie minionych 10 lat⁶ wykazuje stagnację. <table border="1"> <caption>Dane do wykresu: Dynamika liczby podmiotów gospodarczych</caption> <thead> <tr> <th>Rok</th> <th>Wskaźnik (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2010</td> <td>100%</td> </tr> <tr> <td>2011</td> <td>100%</td> </tr> <tr> <td>2012</td> <td>167%</td> </tr> <tr> <td>2013</td> <td>100%</td> </tr> <tr> <td>2014</td> <td>100%</td> </tr> <tr> <td>2015</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table>	Rok	Wskaźnik (%)	2010	100%	2011	100%	2012	167%	2013	100%	2014	100%	2015	100%
Rok	Wskaźnik (%)														
2010	100%														
2011	100%														
2012	167%														
2013	100%														
2014	100%														
2015	100%														
Sfera przestrzenno-funkcjonalna															
Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną	Sołectwo nie posiada obiektów infrastruktury kulturalnej: ośrodka kultury, biblioteki.														
	Sołectwo nie posiada obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej: boiska sportowego, stadionu, siłowni zewnętrznej, placu zabaw														
Utrudniony dostęp do opieki medycznej	Utrudniony dostęp do opieki medycznej – najbliższy ośrodek zdrowia (Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Nad Drwęcą”) znajduje się w oddalonym o 15 km Ciechocinie.														
Sfera techniczna															
Brak sieć kanalizacyjnej	Brak sieci kanalizacyjnej na terenie sołectwa.														
Niezadawalający stan infrastruktury teleinformatycznej	Słaby zasięg i niska jakość Internetu.														
Brak podłączenia do sieci gazowej	Brak sieci gazowej.														
Zły stan techniczny stacji uzdatniania wody	Stacja uzdatniania wody, z której korzysta sołectwo (Nowa Wieś) wymaga modernizacji i remontu.														
Infrastruktura drogowa słabej jakości	Niezadawalający stan infrastruktury drogowej (duża ilość dróg gruntowych, brak chodników przy drogach i ścieżek rowerowych), drogi gminne wymagają przebudowy i modernizacji (w tym utwardzenia i budowy oświetlenia).														

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Ciechocinie.

⁶ W GUS dane dla miejscowości statystycznych są dostępne dane dla lat 2009-2015.

Sołectwo Piotrkowo

Tabela 10. Sołectwo Piotrkowo – negatywne zjawiska w innych sferach

Problem	Opis														
Sfera gospodarcza															
Niski stopień przedsiębiorczości	Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym w sołectwie wynosi 5,2 i jest niższy niż średni wskaźnik dla gminy (6,6). Wskaźnik dynamiki liczby podmiotów gospodarczych na danym obszarze w okresie minionych 10 lat⁷ wykazuje regres. <table border="1"> <caption>Dynamika liczby podmiotów gospodarczych (2010-2015)</caption> <thead> <tr> <th>Rok</th> <th>Wskaźnik</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>2010</td> <td>140%</td> </tr> <tr> <td>2011</td> <td>100%</td> </tr> <tr> <td>2012</td> <td>114%</td> </tr> <tr> <td>2013</td> <td>113%</td> </tr> <tr> <td>2014</td> <td>144%</td> </tr> <tr> <td>2015</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table>	Rok	Wskaźnik	2010	140%	2011	100%	2012	114%	2013	113%	2014	144%	2015	100%
Rok	Wskaźnik														
2010	140%														
2011	100%														
2012	114%														
2013	113%														
2014	144%														
2015	100%														
Sfera przestrzenno-funkcjonalna															
Niewystarczające wyposażenie w infrastrukturę społeczną	Sołectwo nie posiada obiektów infrastruktury kulturowej: ośrodka kultury, biblioteki. Sołectwo nie posiada obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej: boiska sportowego, stadionu, siłowni zewnętrznej, placu zabaw														
Utrudniony dostęp do opieki medycznej	Utrudniony dostęp do opieki medycznej – najbliższy ośrodek zdrowia (Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Nad Drwęcą”) znajduje się w oddalonym o 15 km Ciechocinie (Punkt Pielęgniarski dostępny 2 razy w tygodniu w oddalonym o 1 km Świętosławiu).														
Problemy komunikacyjne	Niewystarczająca liczba kursów komunikacyjnych umożliwiających mieszkańcom dojazd do innych miejscowości na terenie gminy (komunikacja autobusowa K-PTS Brodnica).														
Sfera techniczna															
Brak sieci kanalizacyjnej	Brak sieci kanalizacyjnej na terenie sołectwa.														
Niezadawalający stan infrastruktury teleinformatycznej	Słaby zasięg i niska jakość Internetu.														
Brak podłączenia do sieci gazowej	Brak sieci gazowej.														
Infrastruktura drogowa słabej jakości	Niezadawalający stan infrastruktury drogowej (duża ilość dróg gruntowych, brak chodników przy drogach i ścieżek rowerowych), drogi gminne wymagają przebudowy i modernizacji (w tym utwardzenia i budowy oświetlenia).														
Zły stan techniczny stacji uzdatniania wody	Stacja uzdatniania wody, z której korzysta sołectwo (Nowa Wieś) wymaga modernizacji i remontu.														
Sfera środowiskowa															
Zagrożenia środowiska związane z gospodarką ściekową	Na terenie sołectwa 21,80% gospodarstw domowych posiada zbiorniki wybieralne (szamba) – jest to wynik niekorzystny na tle gminy (14,02%).														

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Ciechocinie.

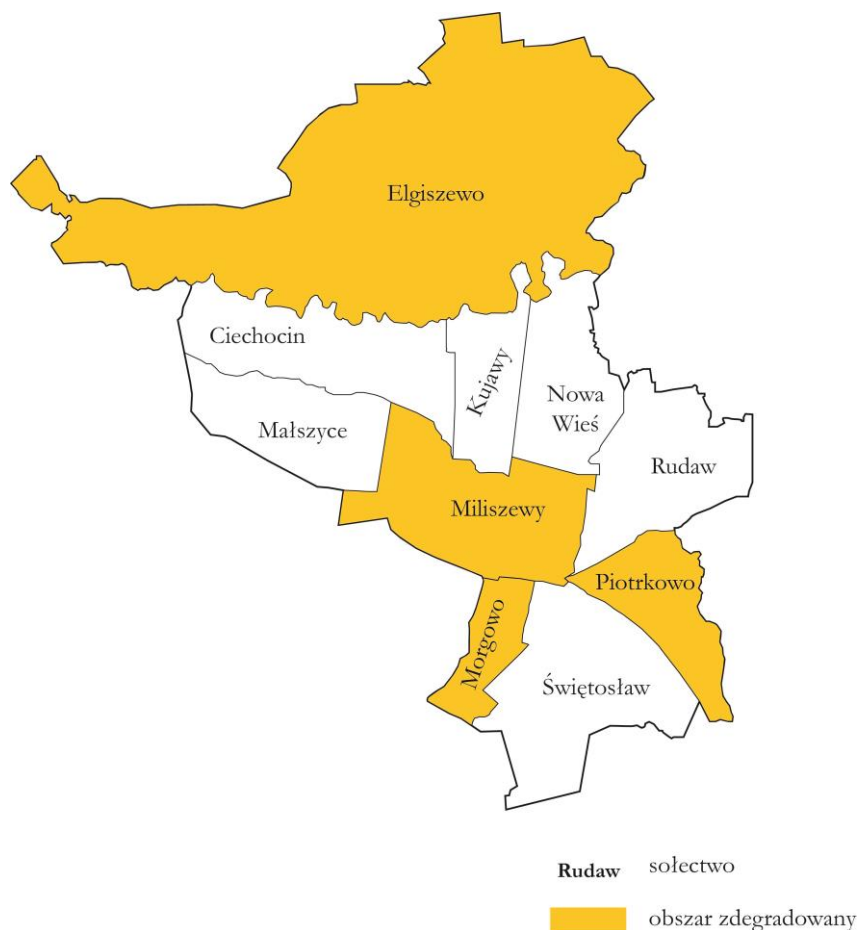
⁷ W GUS dane dla miejscowości statystycznych są dostępne dane dla lat 2009-2015.

3.3. Wyznaczenie obszarów zdegradowanych

Ze względu na fakt, że w sołectwach **Elgiszewo, Miliszewy, Morgowo, Piotrkowo** występują minimum po dwa problemy społeczne oraz problem w przynajmniej jednej ze sfer (gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej lub środowiskowej), **wszystkie te sołectwa należy uznać za obszar zdegradowany**.

Poniższa mapa obrazuje położenie obszarów zdegradowanych na terenie gminy.

Mapa 2. Granice obszaru zdegradowanego w Gminie Ciechocin.

Źródło: Opracowanie własne.

Rozdział 4. Obszar rewitalizacji gminy

W myśl „Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” obszarem rewitalizacji jest obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk (społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych), na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, gmina zamierza prowadzić rewitalizację.

Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, lecz nie może obejmować terenów, których łączna powierzchnia będzie większa niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. W skład obszaru rewitalizacji mogą wejść obszary występowania problemów przestrzennych, takich jak tereny poprzemysłowe (w tym portowe i wydobywcze), powojenne lub pokolejowe, wyłącznie w przypadku, gdy przewidziane dla nich działania są ściśle powiązane z celami rewitalizacji dla danego obszaru rewitalizacji.

Obszar zdegradowany na terenie gminy Ciechocin⁸ przekracza pod względem powierzchni możliwy obszar rewitalizacji (60,8% powierzchni gminy), a także jest zamieszkały przez większą niż 30% populacji gminy liczbę mieszkańców (39,8%). Wybór obszarów do rewitalizacji dokonany został w oparciu o najszersze możliwe oddziaływanie społeczne w sołectwach o największej liczbie mieszkańców. W wyniku tak przeprowadzonej delimitacji:

- Z obszaru rewitalizacji zostało wyłączone sołectwo Morgowo ze względu na najmniejszą liczbę mieszkańców oraz najmniejszą powierzchnię wśród sołectw zdiagnozowanych jako zdegradowane (116 osób, 287 ha);
- Z obszaru rewitalizacji zostało wyłączone sołectwo Piotrkowo ze względu na drugą w kolejności najmniejszą liczbę mieszkańców oraz najmniejszą powierzchnię wśród sołectw zdiagnozowanych jako zdegradowane (263 osób, 514 ha);
- Na terenie sołectwa Elgiszewo do obszaru rewitalizacji zaliczono obszar zabudowany (powierzchnia 277,69 ha), a wyłączono tereny leśne i rolne. Jednak ze względu na przekroczenie kryterium ludnościowego, z obszaru rewitalizacji wyłączono 25 osób zamieszkujących najmniejsze osady na terenie sołectwa: Kaldunek (12 os.), Gierszówka (7 os.), Topielec (6 os.).

Ostatecznie obszar rewitalizacji w Gminie Ciechocin składa się z dwóch podobszarów: Elgiszewo i Miliszewy, które łącznie stanowią **13,35% powierzchni gminy** i są zamieszkiwane przez **29,8% mieszkańców**. Tym samym wyznaczony obszar rewitalizacji nie przekracza progów 20% powierzchni gminy i 30% ludności gminy.

Tabela 11. Powierzchnia i ludność Gminy Ciechocin objęta rewitalizacją

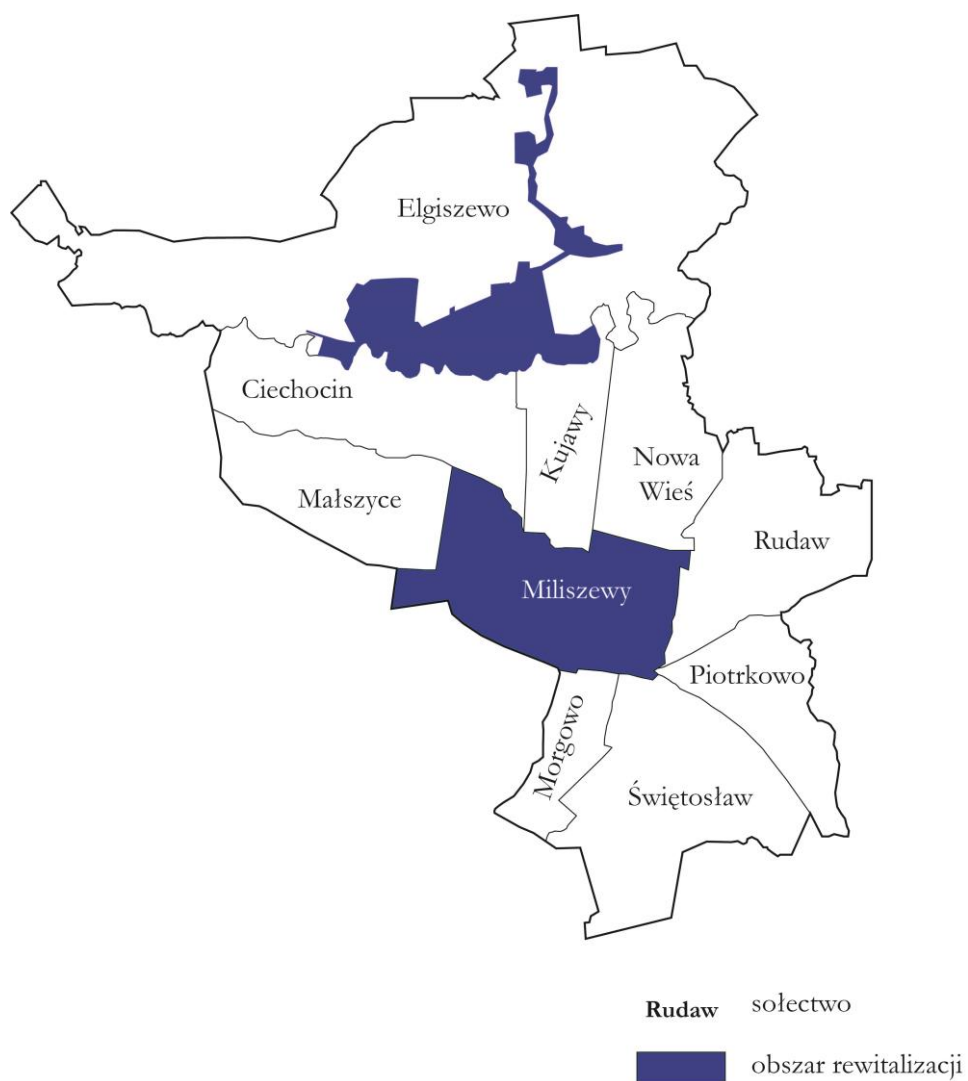
Podobszar	Ludność	% ludności gminy	Powierzchnia (ha)	% powierzchni gminy
Elgiszewo	745	18,28%	277,69	2,98%
Miliszewy	471	11,56%	968,00	10,37%
Razem	1216	29,84%	1245,69	13,35%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Ciechocinie.

Zasięg obszaru rewitalizacji na tle gminy przedstawia poniższa mapa.

⁸ Przedstawione w poniższym rozdziale dane statystyczne dotyczą stanu na 31.12.2015 r.

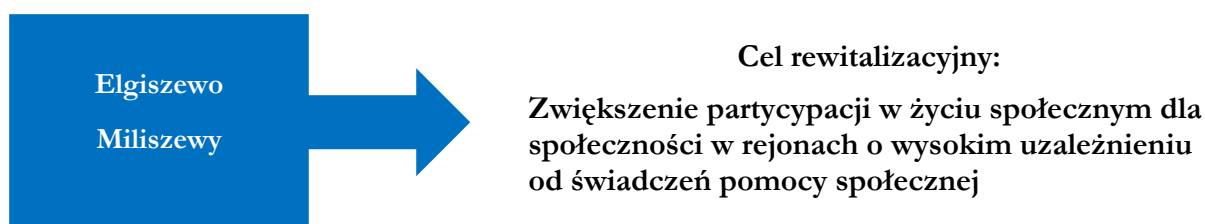
Mapa 3. Granice obszaru rewitalizacji w gminie Ciechocin.

Źródło: Opracowanie własne.

Obszar rewitalizacji w każdym podobszarze spełnia jeden z **celów rewitalizacji** wskazanych w „Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych”:

Schemat 4. Cel rewitalizacyjny dla wyznaczonych obszarów rewitalizacji Elgiszewo i Miliszewy

Źródło: Opracowanie własne.

Wybór takiego celu został podyktowany występującym na danym obszarze stanem kryzysowym. Dla każdego z celów określono 2 warunki, których spełnienie oznacza możliwość podjęcia na tym obszarze działań rewitalizacyjnych w określonym kierunku.

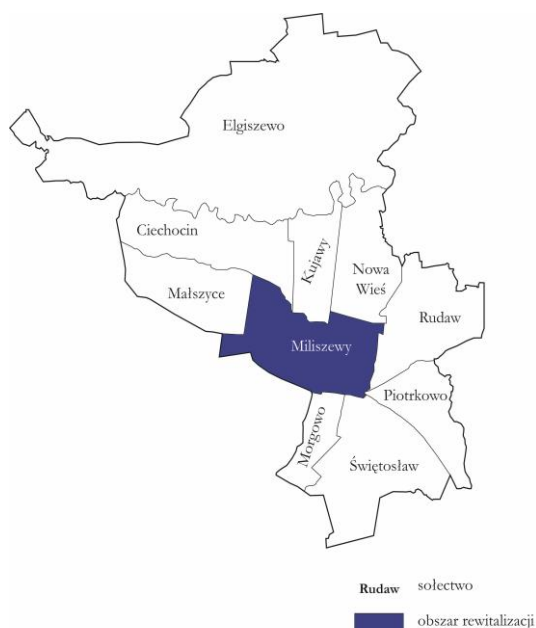
Tabela 12. Cel i kryteria wyboru celu

Cel rewitalizacyjny	Zwiększenie partycypacji w życiu społecznym dla społeczności w rejonach o wysokim uzależnieniu od świadczeń pomocy społecznej	
Kryteria	Sołectwa wykazują wyższy od przeciętnej w gminie wskaźnik osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej lub miejscowość znajduje się wśród trzech miejscowości w gminie o największej bezwzględnej liczbie osób objętych sytuacją kryzysową	Lokalny samorząd może wykazać udokumentowane zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących
Wielki Węłcz Dusocin	Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na obszarach rewitalizacji wynosi: - Elgiszewo 16,8% - Miliszewy 15,1% i jest wyższy od przeciętnej w gminie wynoszącej 13,8% OR Elgiszewo znajduje się na pierwszym miejscu wśród trzech miejscowości w gminie o największej bezwzględnej liczbie osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej (129 osób, 23% liczby osób w gminie)	Lokalny samorząd posiada listy intencyjne od Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz organizacji pozarządowych, wykazujące zainteresowanie prowadzeniem zajęć aktywizujących, mających na celu zwiększenie partycypacji w życiu społecznym oraz zmniejszenie stopnia uzależnienia od świadczeń pomocy społecznej na terenie obszarów rewitalizacji Elgiszewo i Miliszewy.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Ciechocin.

Rozdział 5. Diagnoza obszaru rewitalizacji

5.1. Miliszewy

Miliszewy mają długą tradycję, sięgającą wczesnego średniowiecza. Pierwsza pisana wzmianka o miejscowości pochodzi z 1262 r. Wieś ta należała do klucza ciechocińskiego biskupów kujawskich we władaniu biskupa włocławskiego Zbyluta. Przejęta następnie przez Krzyżaków, po 1410 r. stała się ponownie własnością królewską. Spustoszona przez Szwedów w czasie "potopu" i zarazem na pocz. XVIII w. Brak wzmianek o późniejszych właścicielach i budowniczych dawnego dworu. Majątek prawdopodobnie podzielił los jemu podobnych, czyli na przełomie XIX i XX w. przejęty przez komisję kolonizacyjną, zasiedlony przez Niemców, a następnie po 1920 r. przez rolników polskich. Rozparcelowany na kilkuhektarowe gospodarstwa, a po 2 wojnie światowej wraz z resztówką rozdzielony pomiędzy rolników.

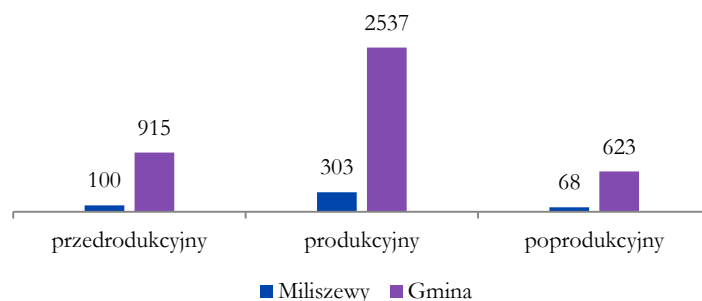
Podstawowe informacje

Miliszewy położone są w środkowej części Gminy Ciechocin. Powierzchnia sołectwa wynosi 968 ha i w obrębie własnej gminy graniczy z sołectwem Malszyce, Ciechocin, Kujawy, Nowa Wieś, Rudaw, Piotrkowo, Świętosław i Morgowo. Zaś od południowego - wschodu Miliszewy graniczy z gminą Obrowo z powiatu toruńskiego.

Sfera społeczna

Sołectwo zamieszkuje 471 osób. Największy udział w ludności Miliszew stanowią osoby w wieku produkcyjnym – 64,3% mieszkańców. Udział osób w wieku poprodukcyjnym wynosi 14,4% i jest niższy od wskaźnika dla gminy – 15,3%. Wskaźnik obciążenia demograficznego w sołectwie Miliszewy, liczony jako stosunek mieszkańców w wieku nieprodukcyjnym do osób w wieku produkcyjnym, wynosi 55,4% i kształtuje się lepiej niż wyniki dla gminy – 60,6%.

Wykres 7. Struktura wiekowa ludności w Miliszewach w 2015 r.

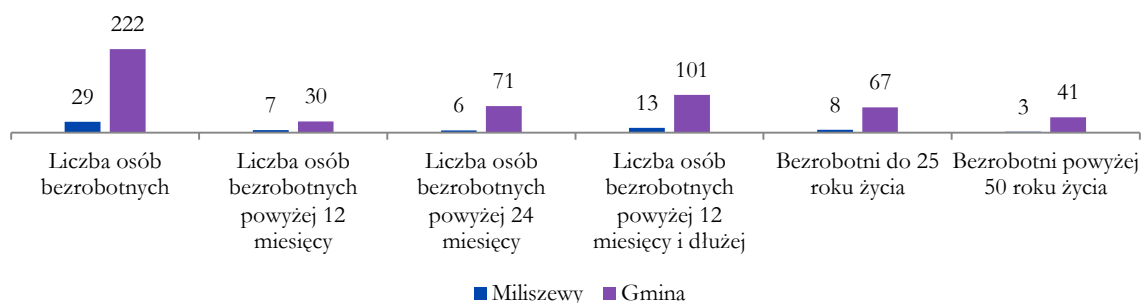

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Ciechocin.

W 2015 r. w Miliszewach liczba bezrobotnych wynosiła 29 osób, z czego 13 nie miało pracy powyżej 12 miesięcy. Udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym sołectwa kształtował

się na poziomie 9,6% (trzeci najwyższy wynik w gminie) i był wyższy niż wskaźnik dla gminy – 8,8%. W Miliszewach zamieszkiwało sześciu bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy.

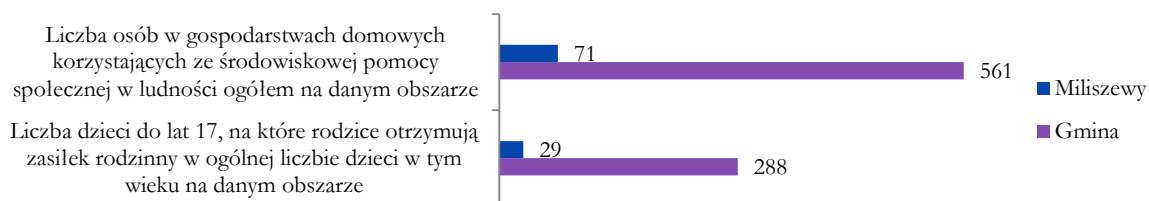
Wykres 8. Liczba bezrobotnych we sołectwie Miliszewy w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Golubiu-Dobrzyńu

W 2015 r. w Miliszewach ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej korzystało 71 osób. Odsetek osób korzystających z pomocy wynosił 15,1% i był wyższy niż wskaźnik dla gminy – 13,8%. Za to nieco korzystniej kształtował się udział liczby dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymywali zasiłek rodzinny – wyniósł on dla sołectwa 29%, dla gminy kształtował się natomiast na poziomie 31,5%.

Wykres 9. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w sołectwie Miliszewy w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Ciechocin.

Miliszewy należą do rejonu obsługi Szkoły Podstawowej w Świętosławiu, w której przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasisty za lata ostatnie 3 lata tj. 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 wynosił 60% i był niższy od średniej dla województwa – 62%.

Tabela 13. Wyniki egzaminu szóstoklasisty w szkole rejonowej sołectwa Miliszewy z lat 2013-2015

Szkoła	2013	2014	2015	Przeciętny wynik z 3 lat
SP Świętosław	51%	62%	66%	60%
Województwo kujawsko-pomorskie	59%	63%	64%	62%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy Ciechocin i OKE w Gdańsku.

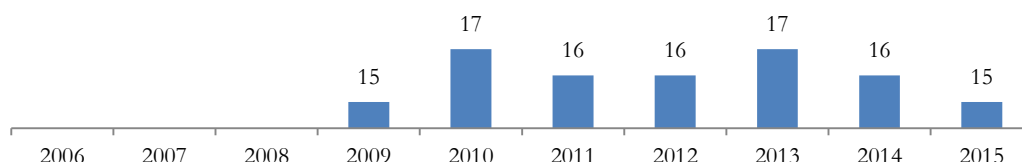
Miliszewy należą do rejonu obsługi Gimnazjum w Ciechocinie, w którym przeciętne wyniki egzaminu gimnazjalnego za lata ostatnie 3 lata tj. 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 wynosiły z części humanistycznej 59%, z części matematyczno-przyrodniczej 50% i z części językowej 44%. Uczniowie osiągnęli lepsze średnie wyniki z części matematycznej w stosunku do województwa (49%) a wyniki z części humanistycznej był niewiele gorsze niż średnia wojewódzka (61%). Zdecydowanie najgorzej wypada znajomość języków obcych (średnia dla kujawsko-pomorskiego to 53%).

Aktywność mieszkańców przejawia się w uczestnictwie w dostępnych na terenie wsi formach działalności na rzecz społeczności: Kole Gospodyń Wiejskich i Ochotniczej Straży Pożarnej.

Sfera gospodarcza

Ze względu na rolniczy charakter dominującą rolę w gospodarce mają na obszarze sołectwa Miliszewy gospodarstwa rolne. Na terenie sołectwa Miliszewy liczba podmiotów gospodarczych osób fizycznych w 2015 r. wynosiła 8. Poziom przedsiębiorczości mierzony wskaźnikiem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł 3,8 i był niższy od średniej dla gminy (6,60). Dane pozwalają również stwierdzić, iż wskaźnik dynamiki liczby podmiotów gospodarczych na danym obszarze w okresie minionych 10 lat wykazuje regres.

Wykres 10. Liczba podmiotów gospodarczych w Miliszewach w latach 2006-2015⁹

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Środowisko naturalne

W sołectwie Miliszewy największą część obszaru zajmują użytki rolne, co jest skutkiem bardzo dobrych gleb stanowiących bazę rozwoju gospodarki rolnej. Lasy oraz wody powierzchniowe są bardzo nieliczne.

Na terenie Miliszew nie znajdują się pomniki przyrody, obszary podlegające ochronie przyrodniczej czy użytki ekologiczne.

Źródła zanieczyszczeń powietrza występujące na obszarze sołectwa to głównie emisje z palenisk wykorzystujących tradycyjne źródła energii.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

W sołectwie Miliszewy znajduje się infrastruktura społeczno-kulturowa w postaci świetlicy wiejskiej, jednak obiekt ten wymaga prac remontowych, by w pełni mógł służyć mieszkańcom. Na infrastrukturę sportową składa się boisko oraz plac zabaw dla dzieci, brakuje jednak innych obiektów infrastruktury sportowo-rekreacyjnej.

Sołectwo Miliszewy należy do obszaru o niewielkich zasobach dziedzictwa kulturowego – na jego obszarze nie występują obiekty wpisane do Wojewódzkiego Rejestru Zabytków. Warto jednak odnotować istnienie pozostałości parku dworskiego z poł. XIX w. z resztkami starodrzewu, chat drewnianych z przełomu XIX i XX wieku oraz jednego murowanego domu z pierwszej połowy wieku XX. Na tym terenie znajdują się również stanowiska archeologiczne z epoki kamienia, okresu halsztackiego i lateńskiego, okresu wpływów rzymskich, średniowiecza i czasów nowożytnych.

Sołectwo Miliszewy jest obszarem o stosunkowo rozproszonej zabudowie, położonym poza głównymi korytarzami krajowej i regionalnej infrastruktury technicznej. Jednak jego położenie charakteryzuje się bezkolizyjnym połączeniem z Toruniem i dostępem do międzynarodowej trasy A-1. Na obszarze sołectwa mają swój przebieg dwie drogi powiatowe, zarządzane przez powiatowy Zarząd

⁹ W GUS dane dla miejscowości statystycznych są dostępne dane dla lat 2009-2015.

Dróg w Golubiu Dobrzyniu: nr 2121C relacji Ciechocin-Miliszewy-Świątosław oraz nr 2122C Małszyce-Miliszewy.

Drogi gminne, w tym również drogi nr 110410C i 110436C, przebiegające przez Miliszewy, wymagają remontów i modernizacji. Gmina planuje kontynuować inwestycje w infrastrukturę drogową w latach 2016-2023, na które to lata zaplanowano remonty i przebudowy dróg w miejscowościach: Ciechocin, Małszyce, **Miliszewy**, Morgowo, Świątosław, Elgiszewo, Rudaw, Piotrkowo, Nowa Wieś i Kujawy.

Na terenie sołectwa stan sieci wodociągowej jest zadowalający. Na obszarze rewitalizacji brak jest sieci kanalizacji sanitarnej, ale występuje tu najwyższy w gminie udział liczby nieruchomości posiadających przydomowe oczyszczalnie ścieków w ogólnej liczbie nieruchomości. Wynosi on w Miliszewach 39% i jest znacząco wyższy niż średnia dla gminy (20%). Brak natomiast sieci gazowej.

Zdjęcie 1. Zagroda we wsi Miliszewy

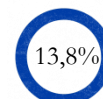

Źródło: www.nasze.kujawsko-pomorskie.pl, fot. Ewa Tyczyńska.

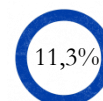
Podsumowanie analizy wskaźnikowej

Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika dla miejscowości	Wartość wskaźnika dla gminy
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem	14,4%	15,3%
Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym	22,4%	24,6%
Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym	9,6%	8,9%
Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	4,3%	4,1%
Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	20,7%	32,0%

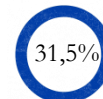
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze

Udział gospodarstw domowych - stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze

Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze

Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia (wg I kryterium szczegółowego)

Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Legenda

Wartości wskaźnika korzystne w stosunku do średniej dla gminy

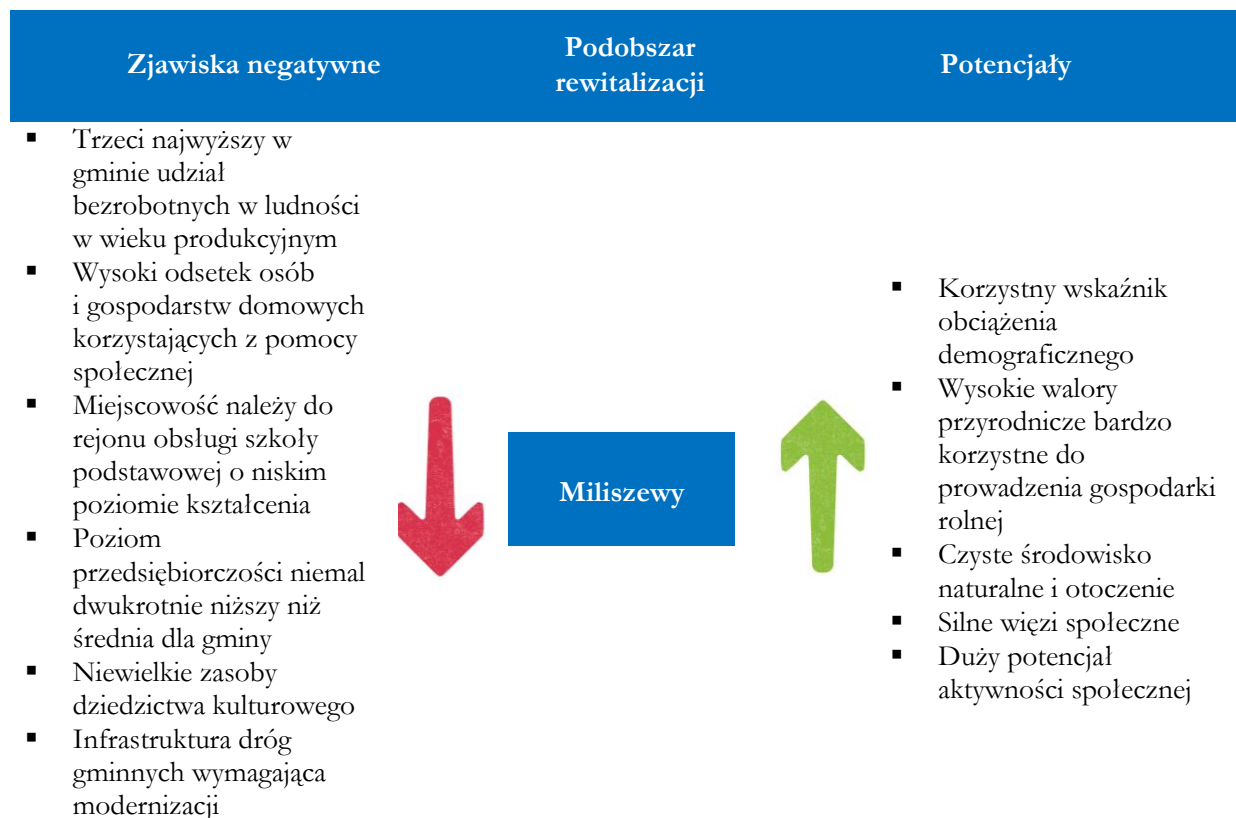

Wartości wskaźnika niekorzystne w stosunku do średniej dla gminy

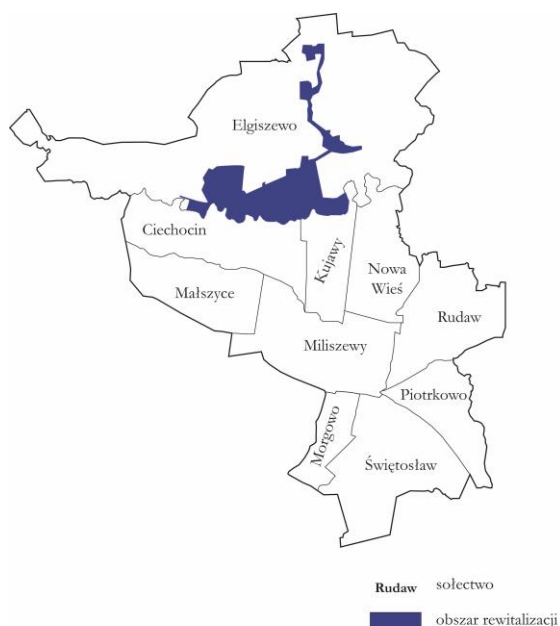
Wartości wskaźnika dla gminy/*województwa

Schemat 5. Kluczowe zjawiska negatywne i lokalne potencjały zdiagnozowane na obszarze sołectwa Miliszewy

Źródło: Opracowanie własne.

5.2. Elgiszewo

Również historia Elgiszewa sięga średniowiecza, a pierwsza o nim wzmianka pochodzi z 1298 roku (pod nazwą Ligiszewo). Od 1670 r. nosi nazwę Elgiszewo. Po pierwszym rozbiorze Polski przypadła Niemcom i została wcielona do dóbr królewskich. Na ludność nałożono kontrybucję, którą ściągano bardzo długo. Do roku 1840 ludność nie posiadała wskazanej własności – każdy rolnik uprawiał ziemię tam, gdzie mu się podobało. W tym czasie wieś liczyła 9 gospodarstw. W latach 1779 – 1781 Niemcy sprowadzili 11 kolonistów. Pod koniec XIX w. Elgiszewo było wsią liczącą 580 mieszkańców i 430 ha obszaru. Do sołectwa Elgiszewo należały przysiółki Leśno, Łęga, Strębaczno, Topielec, Tobulka.

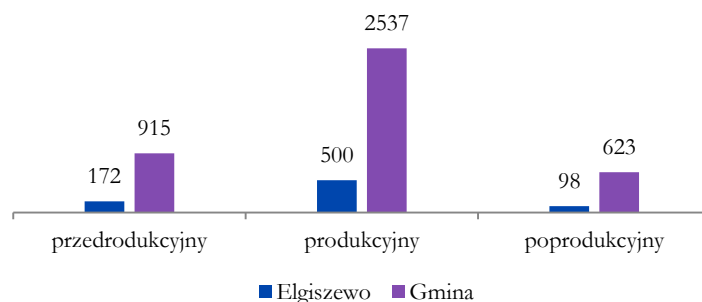
Podstawowe informacje

Sołectwo Elgiszewo położone jest w północnej części Gminy Ciechocin, w środkowo – wschodniej części województwa kujawsko – pomorskiego, w powiecie golubsko – dobrzyńskim. Graniczy z sołectwami Ciechocin i Kujawy i Nowa Wieś od strony południowej w ramach własnej gminy, oraz z Gminami Lubicz, Kowalewo Pomorskie i Golub-Dobrzyń. Elgiszewo jest największym sołectwem w Gminie, zajmuje obszar o wielkości 3908 ha, co stanowi 42% powierzchni całej Gminy. Obszar rewitalizacji wynosi 745 osób i 277,69 ha.

Sfera społeczna

Sołectwo zamieszkuje 770 osób. Największy udział w ludności Elgiszewa stanowią osoby w wieku produkcyjnym – 64,9% mieszkańców. Korzystnie kształtuje się udział osób w wieku poprodukcyjnym, który wynosi 12,7% i jest niższy od wskaźnika dla gminy – 15,3%. Wskaźnik obciążenia demograficznego w Elgiszewie, liczony jako stosunek mieszkańców w wieku poprodukcyjnym do osób w wieku produkcyjnym, wynosi 19,6% i kształtuje się korzystnie na tle gminy – 24,6%.

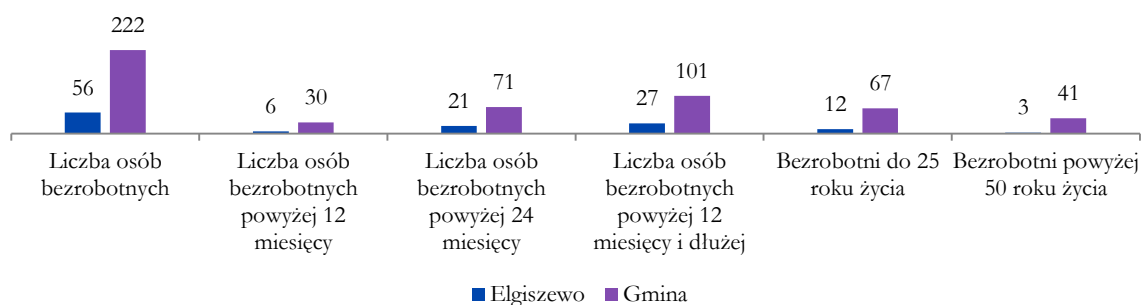
Wykres 11. Struktura wiekowa ludności w Elgiszewie w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Ciechocin

W 2015 r. w Elgiszewie liczba bezrobotnych wynosiła 56 osób, co stanowi najwięcej w gminie w liczbach bezwzględnych, z czego 27 nie miało pracy powyżej 12 miesięcy. Udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym sołectwa kształtował się na poziomie 11,2% i był wyższy niż wskaźnik dla gminy – 8,8%. W Elgiszewie zamieszkiwało 21 bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy i wskaźnik dla sołectwa wynosił 37,5%.

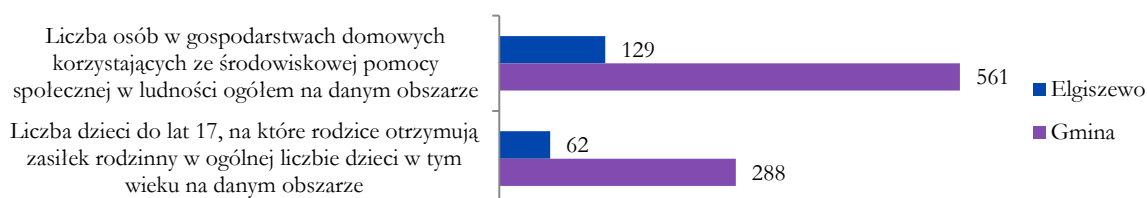
Wykres 12. Liczba bezrobotnych w Elgiszewie w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Golubiu-Dobrzyniu

W 2015 r. w Elgiszewie ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej korzystało 129 osób (co również stanowi najwięcej w gminie w liczbach bezwzględnych). Odsetek osób korzystających z pomocy wynosił 16,8% i był wyższy niż wskaźnik dla gminy – 13,8%. Równie niekorzystnie kształtował się udział liczby dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymywali zasiłek rodzinny – wyniósł on dla sołectwa 36%, dla gminy kształtował się natomiast na poziomie 31,5%.

Wykres 13. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Elgiszewie w 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Ciechocin.

Elgiszewo należy do rejonu obsługi Szkoły Podstawowej w Ciechocinie, w której przeciętny wynik sprawdzianu szóstoklasisty za lata ostatnie 3 lata tj. 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 wynosił 57% i był niższy od średniej dla województwa – 62%.

Tabela 14. Wyniki egzaminu szóstoklasisty w szkole rejonowej sołectwa Miliszewy z lat 2013-2015

Szkoła	2013	2014	2015	Przeciętny wynik z 3 lat
SP Ciechocin	55%	51%	64%	57%
Województwo kujawsko-pomorskie	59%	63%	64%	62%

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy Ciechocin i OKE w Gdańsku.

Elgiszewo należy do rejonu obsługi Gimnazjum w Ciechocinie, w którym przeciętne wyniki egzaminu gimnazjalnego za lata ostatnie 3 lata tj. 2012/2013, 2013/2014, 2014/2015 wynosiły z części humanistycznej 59%, z części matematyczno-przyrodniczej 50% i z części językowej 44%. Uczniowie

osiągnęli lepsze średnie wyniki z części matematycznej w stosunku do województwa (49%) a wyniki z części humanistycznej był niewiele gorsze niż średnia wojewódzka (61%). Zdecydowanie najgorzej wypada znajomość języków obcych (średnia dla Kujawsko-Pomorskiego to 53%).

Na terenie miejscowości aktywnie działa Koło Gospodyń Wiejskich w Elgiszewie.

Zdjęcie 2. Koło Gospodyń Wiejskich w Elgiszewie

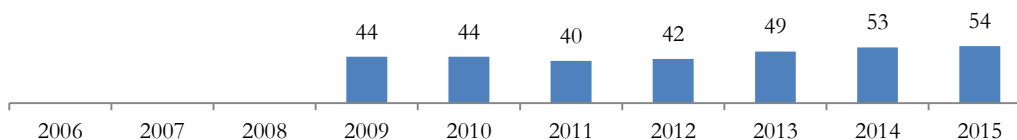

Źródło: www.ciechocin.pl.

Gospodarka i rynek pracy

Na terenie sołectwa Elgiszewo liczba podmiotów gospodarczych osób fizycznych w 2015 r. wynosiła 41. Poziom przedsiębiorczości mierzony wskaźnikiem liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyniósł 8,0 i był wyższy od średniej dla gminy (6,9).

Wykres 14. Liczba podmiotów gospodarczych w Elgiszewie w latach 2006-2015¹⁰

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Środowisko naturalne

Sołectwo Elgiszewo charakteryzują walory środowiska przyrodniczego, w którym największą powierzchnię zajmują lasy – 81,65 %, użytki rolne – 6,75 %, pozostałe grunty – 11,60%.

Położenie nad rzeką Drwęcą wiąże się z otoczeniem tego terenu szczególną ochroną przyrody. Całe sołectwo położone jest na Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcą, sama rzeka stanowi rezerwat, a przyległe go niej tereny należą do Obszaru Natura 2000 jako obszary siedliskowe. Na terenie sołectwa można też znaleźć trzy pomniki przyrody, leżące jednak poza obszarem rewitalizacji. Dodatkowo na terenie sołectwa licznie występują użytki ekologiczne, jednak na obszarze do rewitalizacji znajduje się jedynie jedno torfowisko przy jeziorze Okonin (działka nr 279LP, 0,01 km²).

¹⁰ W GUS dane dla miejscowości statystycznych są dostępne dane dla lat 2009-2015.

Na terenie sołectwa występują udokumentowane i od lat eksploatowane złoża kruszywa. Jego eksploatacja prowadzona jest metodą odkrywkową, dlatego znacznie ingeruje w krajobraz. Prawdopodobnie przeprowadzona rekultywacja może jednak przywrócić właściwy stan środowiska.

Źródła zanieczyszczeń powietrza występujące na obszarze sołectwa to głównie emisje z palenisk wykorzystujących tradycyjne źródła energii. Zagrożeniem ekologicznym jest również stan techniczny oczyszczalni ścieków w Elgiszewie.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

W miejscowości znajduje się świetlica wiejska. Jednak jej wielkość i wyposażenie nie są wystarczające do prowadzenia działań skierowanych na potrzeby rozwoju integralności społeczności lokalnej. W Elgiszewie działa też Gminna Biblioteka Publiczna.

Ważnym obiektem jest również Przystań „Na pograniczu”, która łączy funkcje kulturowo-społeczne ze sportem i rekreacją. W tym miejscu można wypożyczyć kajak czy rozbić namiot, ale również jest to miejsce przystosowane do organizacji różnego rodzaju festynów i wydarzeń lokalnych. W okolicach znajduje się plac zabaw dla dzieci. W sołectwie brakuje jednak mniejszej infrastruktury sportowej np. zewnętrznej siłowni.

Pomimo długiej historii miejscowości na terenie sołectwa nie ma obiektów o dużej wartości zabytkowej. Najbardziej wartym uwagi miejscem jest ewangelicki cmentarz choleryczny w Elgiszewie (zdjęcie 2), który w rzeczywistości jest zbiorową mogiłą mieszkańców wsi i okolic zmarłych z powodu zarazy w około 1890 roku. Dodatkowo na terenie sołectwa można znaleźć dwie chaty drewniane z końca XIX wieku, leśniczówkę z początku XX wieku oraz sześć stanowisk archeologicznych nieeksploatowanych w terenie, pochodzących z okresu halszackiego i lateńskiego, wczesnego i późnego średniowiecza, okresu kultury pucharów lejkowatych.

Elgiszewo jest miejscowością zurbanizowaną, z terenami predysponowanymi do rozwoju funkcji:

- celu publicznego,
- mieszkaniowo-usługowych,
- rekreacyjno-mieszkaniowych,
- aktywizacji gospodarczej.

System komunikacyjny Elgiszewa składa się wyłącznie z sieci dróg kołowych. Występują tu drogi publiczne zaliczane do kategorii dróg wojewódzkich (DW 569), powiatowych (nr 2108C) i gminnych. Brak jest natomiast dróg zaliczanych do krajowych. Drogi gminne w przeważającej części posiadają nawierzchnie gruntowe, umocnione warstwą pospółki lub żwiru.

W Elgiszewie ze względu na zwarty charakter zabudowy istnieje stosunkowo dobrze rozbudowana sieć wodociągowa, oraz najlepiej na terenie gminy rozbudowana sieć kanalizacyjna. **Udział budynków podłączonych do sieci kanalizacyjnej względem ogółu budynków danego obszaru wynosi w Elgiszewie 37,5%, podczas gdy w całej gminie to jedynie 13,2%. Oczyszczalnia ścieków w Elgiszewie wymaga modernizacji,** koniecznej z kilku powodów - przede wszystkim ze względu na stan techniczny. Ponadto do obiektu przyłączanych jest coraz więcej dużych podmiotów, m.in. znajdująca się nieopodal Osada Karbówko. Całkowity koszt modernizacji oczyszczalni ścieków, oszacowany został na ponad 730 tys. zł.

Na terenie wsi Elgiszewo, podobnie jak na terenie całej gminy Ciechocin, nie ma sieci instalacji gazowej. Mieszkańcy korzystają z gazu w butlach.

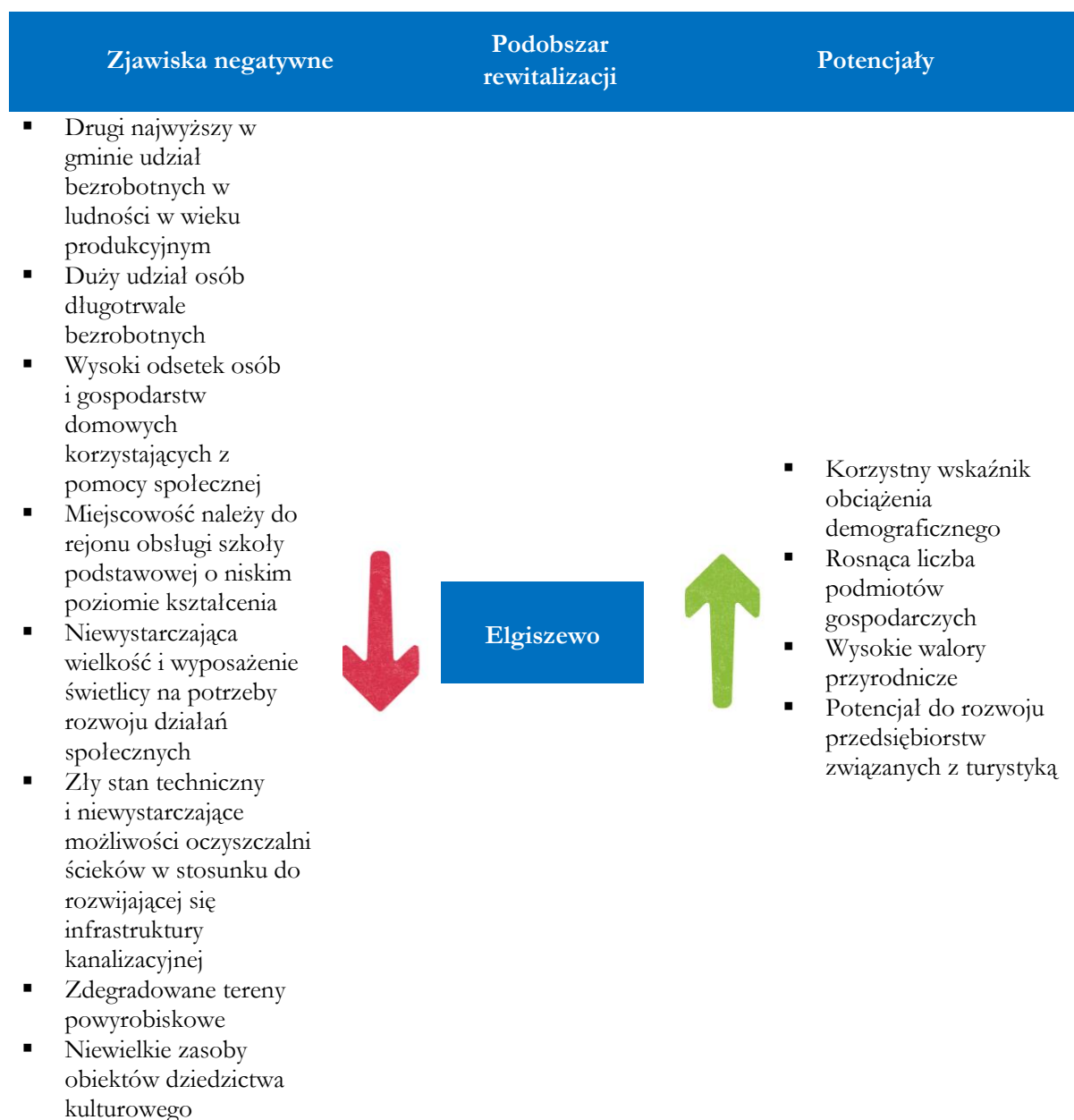
Podsumowanie analizy wskaźnikowej

Nazwa wskaźnika	Wartość wskaźnika dla miejscowości	Wartość wskaźnika dla gminy
Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem	12,7%	15,3%
Stosunek ludności w wieku poprodukcyjnym względem ludności w wieku produkcyjnym	19,6%	24,6%
Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym	11,2%	8,9%
Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	5,4%	4,1%
Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	37,5%	32,0%
Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	16,8%	13,8%
Udział gospodarstw domowych - stałych beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej w liczbie gospodarstw domowych ogółem na danym obszarze	14,7%	11,3%
Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	36,0%	31,5%
Miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej lub gimnazjum o niskim poziomie kształcenia (wg I kryterium szczegółowego)	57%	62%*
Wskaźnik liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych osób fizycznych na 100 mieszkańców w wieku produkcyjnym na danym obszarze	8,0%	6,9%

Legenda

- Wartości wskaźnika korzystne w stosunku do średniej dla gminy
- Wartości wskaźnika niekorzystne w stosunku do średniej dla gminy
- Wartości wskaźnika dla gminy/*województwa

Schemat 6. Kluczowe zjawiska negatywne i lokalne potencjały zdiagnozowane na obszarze sołectwa Miliszewy

Źródło: Opracowanie własne.

Rozdział 6. Wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji

Dla optymalnego przygotowania procesu rewitalizacji, pierwszym krokiem było przeprowadzenie pełnej diagnozy problemów z jakimi borykają się mieszkańcy i użytkownicy gminy Ciechocin. Na tej podstawie zdefiniowana została wizja zmiany (odnowy) obszaru wymagającego rewitalizacji, czyli sołectwa Miliszewy oraz część (zawężony obszar) miejscowości sołectwa Elgiszewo. Wizja wyprowadzenia obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego obejmuje okres do 2023 r. i odnosi się do wszystkich sfer, w których zdiagnozowano problemy.

Ważne przy określaniu wizji było poznanie oczekiwań społeczeństwa wobec zamierzonej rewitalizacji danego obszaru – dotyczy to zarówno mieszkańców i użytkowników obszaru rewitalizacji, jak i wszystkich, na których będą mieć wpływ podjęte działania rewitalizacyjne. Przeprowadzone spotkania z mieszkańcami oraz badanie ankietowe wskazały najbardziej oczekiwane efekty procesu rewitalizacji:

- Stworzenie miejsc aktywizacji społeczno-zawodowej i kulturalnej mieszkańców,
- Stworzenie miejsc przeznaczonych na cele integracji mieszkańców, zwłaszcza integracji międzypokoleniowej, oraz kultywowania tradycji,
- Organizacja pozaszkolnych zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży podnoszących kompetencje kluczowe
- Modernizacja i doposażenie obiektów przeznaczonych na cele społeczne (świetlic w Elgiszewie i Miliszewach i ich otoczenia oraz obiektów aktywizacji rekreacyjno-sportowej,

W oparciu o przeprowadzoną diagnozę oraz wyniki badań ankietowych, sformułowano następującą wizję obszaru rewitalizacji:

W wyniku przeprowadzonej interwencji w 2023 r. obszar rewitalizacji, czyli sołectwa Miliszewy i Elgiszewo, będą miejscem, gdzie zamieszkuje aktywne i zorganizowane społeczeństwo cieszące się dobrą sytuacją w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej oraz korzystające z:

- *aktywizacji zawodowej i społecznej osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, m. in. bezrobotnych prowadzonej w świetlicach,*
- *zajęć pozaszkolnych w świetlicach dla dzieci i młodzieży rozwijających kompetencje kluczowe i zainteresowania,*
- *aktywizacji i animacji dzieci, dorosłych i seniorów poprzez różnorakie szkolenia, warsztaty i zajęcia odbywające się w świetlicach,*

Wszelkie działania będą się odbywać w wyremontowanych i doposażonych świetlicach wiejskich oraz przy wykorzystaniu powstałej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej.

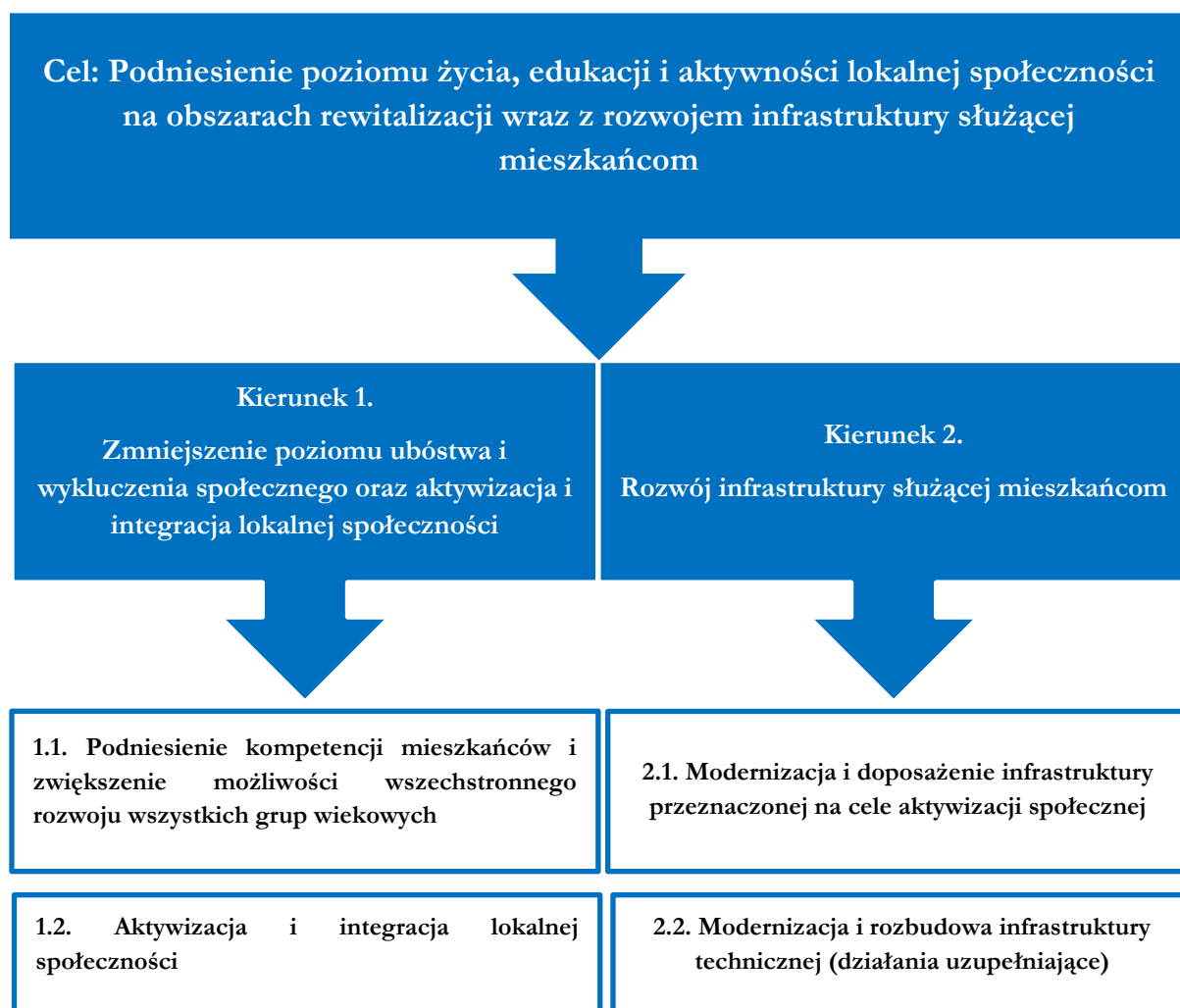

Wizję pozwolą zrealizować wskazane w Rozdziale 7 cele i kierunki działań.

Rozdział 7. Cele rewitalizacji i kierunki działań

W odpowiedzi na problemy zidentyfikowane na etapie diagnozy i konsultacji społecznych wyznaczono odpowiadające im cele rewitalizacji odnoszące się przede wszystkim do sfery społecznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. Poniżej sformułowane cele są pochodną wizji określającej stan końcowy procesu rewitalizacji w roku 2023 i są ukierunkowane na osiągnięcie efektów procesów rewitalizacji w województwie kujawsko-pomorskim. Każdy cel został opisany przy pomocy skwantyfikowanych wskaźników z określonymi wartościami bazowymi i docelowymi. Do każdego z celów rewitalizacji przypisano konkretne kierunki działań. Stanowią one zestawienie najważniejszych grup działań pozwalających na osiągnięcie założonych celów.

Schemat 7. Cel rewitalizacji, kierunki działań i przedsięwzięcia

Źródło: Opracowanie własne

Powyższy cel został opisany skwantyfikowanymi wskaźnikami, z określonymi wartościami bazowymi i docelowymi planowanymi do osiągnięcia w 2023 r. Planowane wartości poszczególnych wskaźników do osiągnięcia przedstawia poniższa tabela.

Tabela 15. Wskaźniki dla celu rewitalizacji

Nazwa wskaźnika	Rok bazowy	Rok docelowy
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie - osoby	0	100
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu – osoby	0	20
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) – osoby	0	10
Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna - osoby	0	60
Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach - szt.	0	4
Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów - osoby	0	150

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział 8. Lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Dla zapewnienia osiągnięcia wyznaczonych celów oraz wyprowadzenia obszarów rewitalizowanych ze stanu kryzysowego, a także zrealizowania wytyczonych kierunków działań niezbędne jest wskazanie głównych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Na przedsięwzięcie rewitalizacyjne składa się projekt lub grupa projektów i innych działań w szczególności o charakterze społecznym, gospodarczym, urbanistycznym, budowlanym, środowiskowym, konserwatorskim, edukacyjnym, naukowym, zdrowotnym lub kulturalnym, wynikających z programu rewitalizacji i logicznie powiązanych z treścią oraz celami programu.

W poniższej tabeli wskazano kluczowe dla procesu rewitalizacji przedsięwzięcia oraz projekty rewitalizacyjne nastawione na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów. Natomiast kolejna tabela zawiera zbiorczy opis tzw. uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych, których realizacja również pośrednio przyczyni się do osiągnięcia założonych efektów rewitalizacji.

Tabela 16. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji ¹¹	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹²	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
CEL REWITALIZACJI: Podniesienie poziomu życia, edukacji i aktywności lokalnej społeczności na obszarach rewitalizacji wraz z rozwojem infrastruktury służącej mieszkańcom									
Kierunek działań: Zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz aktywizacja i integracja lokalnej społeczności									
1	1.2. Aktywizacja i integracja lokalnej społeczności 1.1. Podniesienie	1. Aktywizacja społeczna i integracja międzypokoleniowa szansą na rozwój sołectwa Miliszewy	S	Gmina Ciechocin	W ramach projektu Gmina planuje się szereg działań miękkich skierowanych do lokalnej społeczności, których realizacja ma na celu podniesienie aktywności oraz zintegrowanie mieszkańców.	Elgiszewo	150 000,00	- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 50 osób - Liczba osób	- Listy obecności uczestników w zajęć

¹¹ 1 – Miliszewy, 2 – Elgiszewo.

¹² S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T – techniczny.

Obszar rewitalizacji ¹¹	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹²	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
	kompetencji mieszkańców i zwiększenie możliwości wszechstronnego rozwoju wszystkich grup wiekowych				Szczególny nacisk planuje się położyć na realizację działań o charakterze międzypokoleniowym, budujących więzi społeczne seniorów z dziećmi i młodzieżą. Wszystkie planowane projekty skupione zostaną wokół dwóch głównych osi: działań edukacyjnych oraz działań rehabilitacyjnych i realizowane będą pod kierunkiem fachowców (animator kultury, rehabilitant, animator sportu). Działania skierowane będą do wszystkich grup wiekowych: - dla najmłodszych planuje się realizację programu zajęć popołudniowych pozaprzedzkonych, polegających na nauce poprzez zabawę np. zajęcia plastyczne, zajęcia rytmiczne i ruchowe, zajęcia językowe z tematyką dostosowaną do kultywowania lokalnej kultury i tradycji (m.in. przygotowywanie ozdób			zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu – 10 osób - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) – 5 osób - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna – 30 osób	

Obszar rewitalizacji ¹¹	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹²	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					choinkowych, dekorowanie stołów wielkanocnych itp.), w tym z aktywnym udziałem seniorów, którzy przekażą swoją wiedzę i doświadczenie oraz opowiedzą, jak dbano o tradycję w czasach ich młodości - dla dzieci i młodzieży szkolnej planuje się realizację zajęć pozalekcyjnych w świetlicy – zamierzeniem tego jest zapewnienie dzieciom możliwości skorzystania z tego typu zajęć w miejscu zamieszkania, bez konieczności dojazdu do szkoły w godzinach popołudniowych. Rodzaj zajęć zostanie dostosowany do potrzeb tej grupy wiekowej, w głównej mierze działania zostaną skupione na rozwijaniu kompetencji kluczowych uczniów - oferta skierowana do dorosłych osób w wieku produkcyjnym ma na celu przede wszystkim podniesienie poziomu ich życia kulturalnego				

Obszar rewitalizacji ¹¹	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹²	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					oraz ułatwienie powrotu na rynek pracy osobom bezrobotnym. W ramach działań skierowanych do tej grupy wiekowej planuje się m. in. wieczorki z książką, spotkania z autorami, zajęcia sportowe typu joga, zumba, fitness, zajęcia na siłowni zewnętrznej pod okiem instruktora. Dla osób bezrobotnych organizowane będą kursy doszkalające, będące odpowiedzią na zapotrzebowanie zgłaszane przez potencjalnych pracodawców. Planowana jest m. in. organizacja kursów prawa jazdy kategorii C, obsługi wózków widłowych, kursów kulinarnych czy florystycznych - oferta skierowana do seniorów obejmie zarówno działania szkoleniowe, kulturalne, jak i zajęcia rehabilitacyjne. Planuje się m. in. organizację klubu seniora, wykłady uniwersytetu trzeciego wieku, zajęcia				

Obszar rewitalizacji ¹¹	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹²	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					międzypokoleniowe polegające na nauce obsługi komputera seniorów przez okoliczną młodzież, zajęcia psychoruchowe.				
2	1.2. Aktywizacja i integracja lokalnej społeczności 1.1. Podniesienie kompetencji mieszkańców i zwiększenie możliwości wszechstronnego rozwoju wszystkich grup wiekowych	2. Wykorzystanie potencjału miejscowości Elgiszewo przez rozwój integralności jej mieszkańców	S	Gmina Ciechocin	W ramach projektu Gmina planuje szereg działań miękkich skierowanych do lokalnej społeczności, których realizacja ma na celu rozwój integralności mieszkańców. Szczególny nacisk planuje się położyć na realizację działań budujących wspólnotę mieszkańców i rozwijających ich talenty. Wszystkie planowane projekty będą nastawione na realizację działań aktywizujących zawodowo, zwiększających oraz zwiększających poziom aktywności społecznej i sportowej wszystkich grup wiekowych, jednakże ze szczególnym uwzględnieniem osób w wieku produkcyjnym. Projekty będą realizowane z udziałem animatora kultury i	Elgiszewo	100 000,00	- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 50 osób - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu – 10 osób - Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) – 5 osób - Liczba osób zagrożonych ubóstwem	- Listy obecności uczestników w zajęć

Obszar rewitalizacji ¹¹	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹²	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					animatora sportu. Działania będą skierowane do: - dzieci i młodzieży szkolnej - planuje się realizację zajęć pozalekcyjnych w świetlicy – zamierzeniem tego jest zapewnienie dzieciom możliwości skorzystania z tego typu zajęć w miejscu zamieszkania, bez konieczności dojazdu do szkoły w godzinach popołudniowych. Rodzaj zajęć zostanie dostosowany do potrzeb tej grupy wiekowej, w głównej mierze działania zostaną skupione na rozwijaniu kompetencji kluczowych uczniów - oferta skierowana do dorosłych osób w wieku produkcyjnym ma na celu przede wszystkim podniesienie ich kwalifikacji zawodowych oraz poziomu ich życia kulturalnego i aktywności fizycznej. Potencjał rozwoju miejscowości stanowi m.in.			lub wykluczeniem społecznym, u których wzrosła aktywność społeczna – 30 osób	

Obszar rewitalizacji ¹¹	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹²	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					Osada Karbówko, oferująca szeroki wachlarz usług rekreacyjno-wypoczynkowych. W związku z tym planuje się przeprowadzenie szkoleń zawodowych odpowiadających na potrzeby tego potencjalnego pracodawcy (barman, kucharz, kelner, recepcjonista, kosmetyczka, masażysta itp.). Nie wyklucza się jednak realizacji innych szkoleń zawodowych, stanowiących odpowiedź na bieżące potrzeby lokalnego rynku pracy. Przewidziane są też zajęcia doszkalające i rozwijające talenty członków aktywnie działającego Koła Gospodyń Wiejskich (kulinarne, zajęcia z zakresu kultywowania tradycyjnych umiejętności, np. robótek ręcznych czy lokalnych tradycji). W ramach działań o charakterze sportowym planuje się m. in. zajęcia typu zumba, relaksacyjno-rehabilitacyjne, zajęcia na siłowni zewnętrznej pod okiem instruktora.				

Obszar rewitalizacji ¹¹	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹²	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					- oferta skierowana do seniorów obejmie zarówno działania szkoleniowe, kulturalne, jak i zajęcia rehabilitacyjne. Planuje się m. in. organizację klubu seniora, wykłady uniwersytetu trzeciego wieku, zajęcia międzypokoleniowe polegające na nauce obsługi komputera seniorów przez okoliczną młodzież, zajęcia psychoruchowe				
Kierunek działań: Zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz aktywizacja i integracja lokalnej społeczności									
1	2.1. Modernizacja i doposażenie infrastruktury przeznaczonej na cele aktywizacji społecznej	3. Remont i wyposażenie świetlicy wiejskiej oraz boiska sportowego w Miliszewach na potrzeby aktywizacji społecznej i integracji międzypokoleniowej mieszkańców	PF	Gmina Ciechocin	Realizacja projektu będzie polegała na: - przeprowadzeniu drobnych prac modernizacyjnych (m.in. cyklinowanie podłogi i malowanie), dostosowujących budynek do prowadzenia w nim zajęć skierowanych do wszystkich grup wiekowych - zakupie wyposażenia niezbędnego do prowadzenia zajęć z dziećmi, młodzieżą, dorosłymi i seniorami (m.in. ekran, rzutnik, laptop,	Miliszewy (nr dz. 238)	600 000,00	- Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów – 50 osób - Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 2 szt. (świetlica i boisko)	- Protokół odbioru końcowego

Obszar rewitalizacji ¹¹	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹²	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					telewizor, komputery do nauki, książki, regały, krzesła, stoły itp.) - zakupie podstawowego sprzętu rehabilitacyjnego, umożliwiającego prowadzenie zajęć rehabilitacyjnych z seniorami - remoncie boiska sportowego i zakupie sprzętu niezbędnego do prowadzenia zajęć sportowych - zagospodarowaniu terenu wokół budynku komunalnego (przy boisku) tj. nasadzenie drzew i krzewów, klomby, ławeczki i ciągi komunikacyjne				
2	2.1. Modernizacja i doposażenie infrastruktury przeznaczonej na cele aktywizacji społecznej	4. Remont i wyposażenie świetlicy wiejskiej oraz stworzenie siłowni zewnętrznej w Elgiszewie na potrzeby rozwoju integralności społeczności lokalnej	PF		Realizacja projektu będzie polegała na: - przeprowadzeniu drobnych prac remontowych, dostosowujących budynek do prowadzenia w nim zajęć skierowanych do wszystkich grup wiekowych - zakupie wyposażenia niezbędnego do prowadzenia	Elgiszewo dz. 79/1, 153/3	300 000,00	- Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów – 100 osób - Liczba wspartych obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach – 2 szt. (świetlica i siłownia	

Obszar rewitalizacji ¹¹	Przedsięwzięcie	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹²	Opis projektu					
				Podmiot realizujący projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu (zł)	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
					zajęć z dziećmi, młodzieżą, dorosłymi i seniorami (m.in. ekran, rzutnik, laptop, telewizor, komputery do nauki, książki, regały, krzesła, stoły itp.) - stworzeniu siłowni zewnętrznej do prowadzenia zajęć sportowych			zewnętrzna)	

Źródło: Opracowanie na podstawie zgłoszonych fiszek projektowych.

Tabela 17. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa) ¹³	Lp.	Typ przedsięwzięcia ¹⁴	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne
CEL REWITALIZACJI: Podniesienie poziomu życia, edukacji i aktywności lokalnej społeczności na obszarach rewitalizacji wraz z rozwojem infrastruktury służącej mieszkańcom			
Kierunek działań: 2.2. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej			
2	1.	T	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Elgiszewie Szacowana wartość: 733 891,32 zł

Źródło: Opracowanie na podstawie zgłoszonych fiszek projektowych.

¹³ 1 –Miliszewy, 2 – Elgiszewo.

¹⁴ S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T - techniczny

Rozdział 9. Mechanizmy zapewnienia komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych

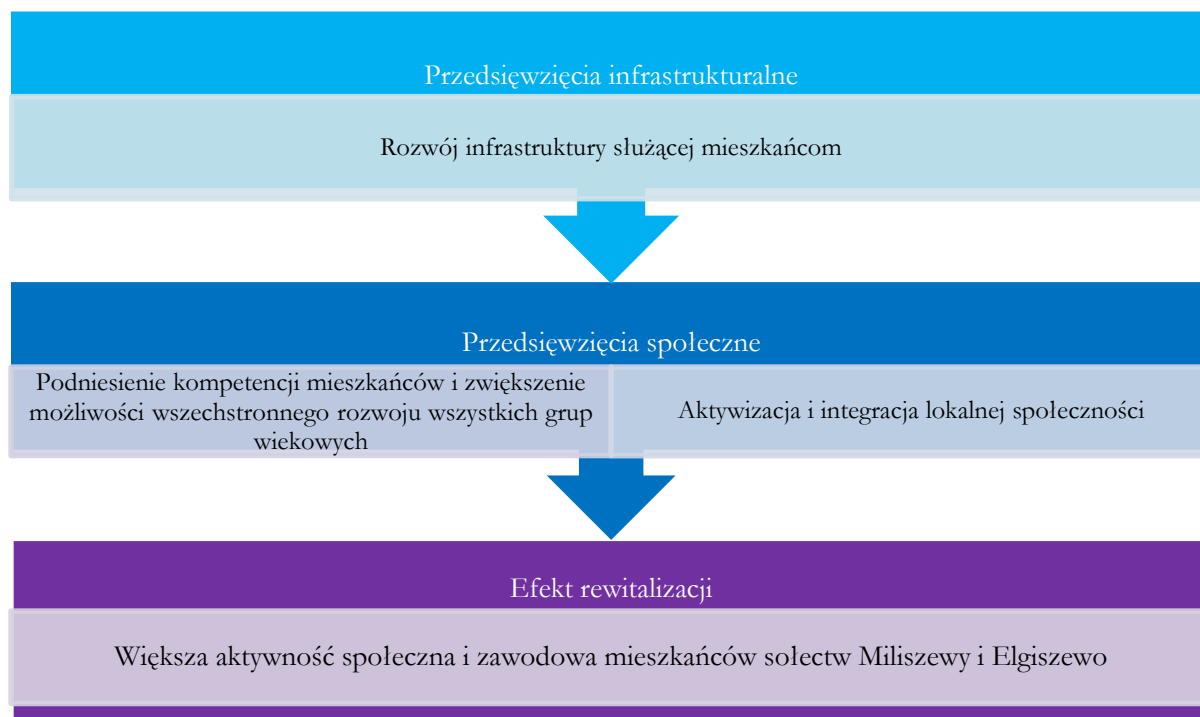
Podczas programowania procesu rewitalizacji nadrzędną zasadą jaką kierowano się przy wyborze projektów rewitalizacyjnych było zapewnienie ich komplementarności w różnych wymiarach, przede wszystkim przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym oraz komplementarnością źródeł finansowania.

Koncepcja projektów zintegrowanych

Zastosowano również tzw. formułę projektów zintegrowanych, która polega na tym, że w przypadku realizacji projektów infrastrukturalnych są one jedynie niezbędną bazą umożliwiającą realizację projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, ukierunkowanych na rozwiązywanie zdiagnozowanych problemów społecznych występujących na obszarze wskazanym do rewitalizacji (Miliszewy i Elgiszewo). Przy czym **projekty infrastrukturalne pełnią jedynie funkcję uzupełniającą** dla projektów społecznych, a ich realizacja jest niezbędna dla prowadzenia działań społecznych. Ponadto projekty rewitalizacyjne będą komplementarne z działaniami społecznymi i kulturowymi realizowanymi cyklicznie przez Gminę Ciechocin oraz np. przez Koła Gospodyń Wiejskich, co pozytywnie wpłynie na zasięg i moc oddziaływania przedsięwzięć planowanych w ramach rewitalizacji.

Zarówno w Miliszewach, jak i w Elgiszewie jedynymi obiektami, w których mogą być prowadzone działania z zakresu integracji o charakterze środowiskowym i animacji lokalnej społeczności oraz aktywizacji społeczno-zawodowej są świetlice wiejskie. Niestety obecny stan obydwu budynków, w których znajdują się świetlice jest niezadowolający – wymagają one modernizacji i doposażenia. **W obecnej chwili stan tych obiektów i braki w wyposażeniu oraz infrastrukturze towarzyszącej sprawiają, że realizowanie tam planowanych działań z zakresu rewitalizacji społecznej jest wykluczone.** Dlatego pierwszym krokiem jaki należy podjąć w ramach rewitalizacji jest realizacja przedsięwzięć infrastrukturalnych dotyczących remontu i doposażenia świetlic oraz stworzenia infrastruktury rekreacyjno sportowej, a w kolejnym kroku w tych odnowionych świetlicach prowadzone będą zaplanowane przedsięwzięcia społeczne. Poniższy schemat przedstawia koncepcję zintegrowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Schemat 8. Koncepcja zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Źródło: Opracowanie własne

Komplementarność przestrzenna

Projekty rewitalizacyjne będą realizowane na obszarze rewitalizacji w sołectwach: Miliszewy i części sołectwa Elgiszewo wyznaczonej do rewitalizacji. Zasięg ich oddziaływania będzie dużo większy niż wyznaczony obszar rewitalizacji, gdyż z efektów rewitalizacji przestrzennej (ze zmodernizowanej infrastruktury) będą korzystać nie tylko mieszkańcy danego obszaru, ale również mieszkańcy innych miejscowości, przedsiębiorcy i turyści. Dzięki tak dużemu promieniowaniu zaplanowanych projektów zapewnione zostanie, że program rewitalizacji będzie efektywnie oddziaływał na całą gminę. Projekty te będą mieć pozytywny wpływ na obszar i mieszkańców gminy, przyczynią się do zwiększenia integracji i aktywizacji społeczności lokalnych, zarówno wewnątrz sołectwa, jak i na poziomie gminnym.

Prowadzone działania nie spowodują przenoszenia problemów z obszarów rewitalizacji na inne obszary. Nie będą również prowadzić do niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.

Komplementarność problemowa

Projekty rewitalizacyjne zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Ciechocin na lata 2016-2023 stanowią wzajemne dopełnienie tematyczne tak, aby oddziaływały na obszar rewitalizacji w niezbędnych aspektach: społecznym, przestrzenno-funkcyjnym i technicznym. Tym samym prowadzona rewitalizacja ma charakter kompleksowy (a nie fragmentaryczny), a realizowane projekty doprowadzą wskazany obszar do pożądanego stanu, o którym mowa w rozdziale 3.2. *Cele rewitalizacji i kierunki działań.*

Komplementarność problemową podczas podejmowania strategicznych decyzji przez samorząd lokalny w innych niż zaplanowane aspektach zapewni każdorazowa koordynacja tematyczna i organizacyjna działań administracji, biorąca pod uwagę zapisy Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ciechocin. Należy wskazać, że program rewitalizacji wykazuje zgodność z dokumentami strategicznymi m. in. na poziomie lokalnym, tak więc już na poziomie programowania rewitalizacji została zapewniona komplementarność problemowa.

Realizacja poszczególnych projektów rewitalizacyjnych spowoduje wyeliminowanie lub złagodzenie konkretnych problemów, których występowanie zostało zdiagnozowane na terenie objętym rewitalizacją (w rozdziale 5), ale także przyczyni się do wzmocnienia występujących potencjałów. W tabeli 18. zostały wskazane poszczególne projekty rewitalizacyjne, które są odpowiedzią na problemy/potencjały zdiagnozowane na obszarze Miliszew i Elgiszewa.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Przedstawiony w rozdziale 3.7. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji został zaprojektowany w taki sposób, aby zapewnić efektywne współdziałanie różnych instytucji na jego rzecz (samorządu gminnego i jego jednostek organizacyjnych oraz pomocniczych, organizacji pozarządowych, sektora przedsiębiorców i mieszkańców) oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. System zarządzania programem rewitalizacji został osadzony w systemie działania i zarządzania Gminy Ciechocin, w związku z czym zapewniona jest komplementarność proceduralna i instytucjonalna.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Przedstawiony w rozdziale 3.7. *System zarządzania realizacją programu rewitalizacji* został zaprojektowany w taki sposób, aby zapewnić efektywne współdziałanie różnych instytucji na jego rzecz (samorządu gminnego i jego jednostek organizacyjnych oraz pomocniczych, organizacji pozarządowych, sektora

przedsiębiorców i mieszkańców) oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. System zarządzania programem rewitalizacji został osadzony w systemie działania i zarządzania Gminy Ciechocin, w związku z czym zapewniona jest komplementarność proceduralna i instytucjonalna.

Komplementarność źródeł finansowania

Projekty rewitalizacyjne zawarte w niniejszym programie będą finansowane w oparciu o uzupełniające się środki z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), Funduszu Spójności (FS), środków własnych gminy, sołectw (funduszy sołeckich) i organizacji pozarządowych (w tym m.in. dotacji ze środków samorządu, dotacji rządowych z konkursów, środków z EFS, FIO i środków własnych). Niewykluczone jest również angażowanie w proces rewitalizacji kapitału prywatnego (np. przedsiębiorców).

Tabela 18. Powiązanie projektów rewitalizacyjnych ze zdiagnozowanymi problemami/potencjałami

Obszar rewitalizacji	Problemy /potencjały	Kierunki działań	Przedsięwzięcia	Projekty	Cel	Efekty
Miliszewy	Problemy: - trzeci najwyższy w gminie udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym - wysoki odsetek osób i gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej - miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia -poziom przedsiębiorczości niemal dwukrotnie niższy niż średnia dla gminy - niewielkie zasoby dziedzictwa kulturowego Potencjały: - korzystny wskaźnik obciążenia demograficznego - wysokie walory przyrodnicze bardzo korzystne do prowadzenia gospodarki rolnej - czyste środowisko naturalne i otoczenie -silne więzi społeczne - potencjał aktywności społecznej (Kolo Gospodyń Wiejskich)	Kierunek 1. Zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz aktywizacja i integracja lokalnej społeczności	1.1. Podniesienie kompetencji mieszkańców i zwiększenie możliwości wszechstronnego rozwoju wszystkich grup wiekowych	Aktywizacja społeczna i integracja międzypokoleniowa szansą na rozwój sołectwa Miliszewy	Podniesienie poziomu życia, edukacji i aktywności lokalnej społeczności na obszarach rewitalizacji wraz z rozwojem infrastruktury służącej mieszkańcom.	Realizacja celu rewitalizacji potwierdzona osiągnięciem planowanych rezultatów zawartych w tab. 14
			1.2. Aktywizacja i integracja lokalnej społeczności			
		Kierunek 2. Rozwój infrastruktury służącej mieszkańcom	2.1. Modernizacja i doposażenie infrastruktury przeznaczonej na cele aktywizacji społecznej	Remont i wyposażenie świetlicy wiejskiej oraz boiska sportowego w Miliszewach na potrzeby aktywizacji społecznej i integracji międzypokoleniowej mieszkańców		

Obszar rewitalizacji	Problemy /potencjały	Kierunki działań	Przedsięwzięcia	Projekty	Cel	Efekty
Elgiszewo	Problemy: - drugi najwyższy w gminie udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym - duży udział osób długotrwale bezrobotnych - wysoki odsetek osób i gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej - miejscowość należy do rejonu obsługi szkoły podstawowej o niskim poziomie kształcenia - niewystarczająca wielkość i wyposażenie świetlicy na potrzeby rozwoju działań społecznych - zły stan techniczny i niewystarczające możliwości oczyszczalni ścieków w stosunku do rozwijającej się infrastruktury kanalizacyjnej - niewielkie zasoby obiektów dziedzictwa kulturowego Potencjały: - korzystny wskaźnik obciążenia demograficznego - rosnąca liczba podmiotów	Kierunek 1. Zmniejszenie poziomu ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz aktywizacja i integracja lokalnej społeczności	1.1. Podniesienie kompetencji mieszkańców i zwiększenie możliwości wszechstronnego rozwoju wszystkich grup wiekowych	Wykorzystanie potencjału miejscowości Elgiszewo przez rozwój integralności jej mieszkańców	Podniesienie poziomu życia, edukacji i aktywności lokalnej społeczności na obszarach rewitalizacji wraz z rozwojem infrastruktury służącej mieszkańcom.	Realizacja celu rewitalizacji potwierdzona osiągnięciem planowanych rezultatów zawartych w tab. 14
			1.2. Aktywizacja i integracja lokalnej społeczności			
		Kierunek 2. Rozwój infrastruktury służącej mieszkańcom	2.1. Modernizacja i doposażenie infrastruktury przeznaczonej na cele aktywizacji społecznej	Remont i wyposażenie świetlicy wiejskiej oraz stworzenie siłowni zewnętrznej w Elgiszewie na potrzeby rozwoju integralności społeczności lokalnej		
			2.2. Modernizacja i rozbudowa infrastruktury technicznej (działania uzupełniające)	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Elgiszewie		

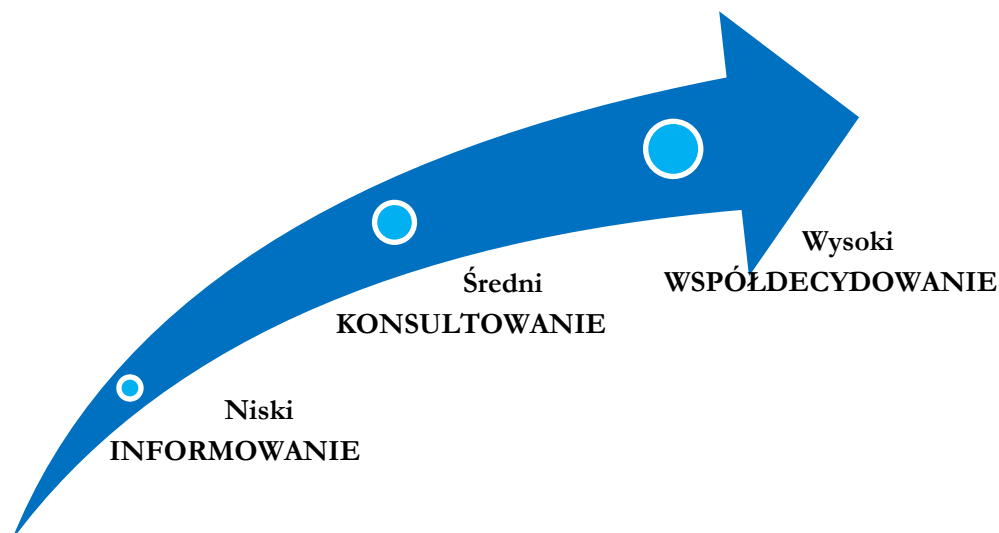
Obszar rewitalizacji	Problemy /potencjały	Kierunki działań	Przedsięwzięcia	Projekty	Cel	Efekty
	gospodarczych - wysokie walory przyrodnicze - potencjał do rozwoju przedsiębiorstw związanych z turystyką					

Źródło: Opracowanie własne.

Rozdział 10. Mechanizmy partycypacji społecznej w procesie rewitalizacji

Partycypacja społeczna jest nieodłącznym elementem procesu rewitalizacji i stanowi fundament działań na każdym etapie tego procesu (diagnozowanie, programowanie, wdrażanie, monitorowanie). Partycypacja powinna być ukierunkowana na możliwie dojrzałe formy uczestnictwa społeczności w podejmowaniu decyzji, które jej dotyczą.

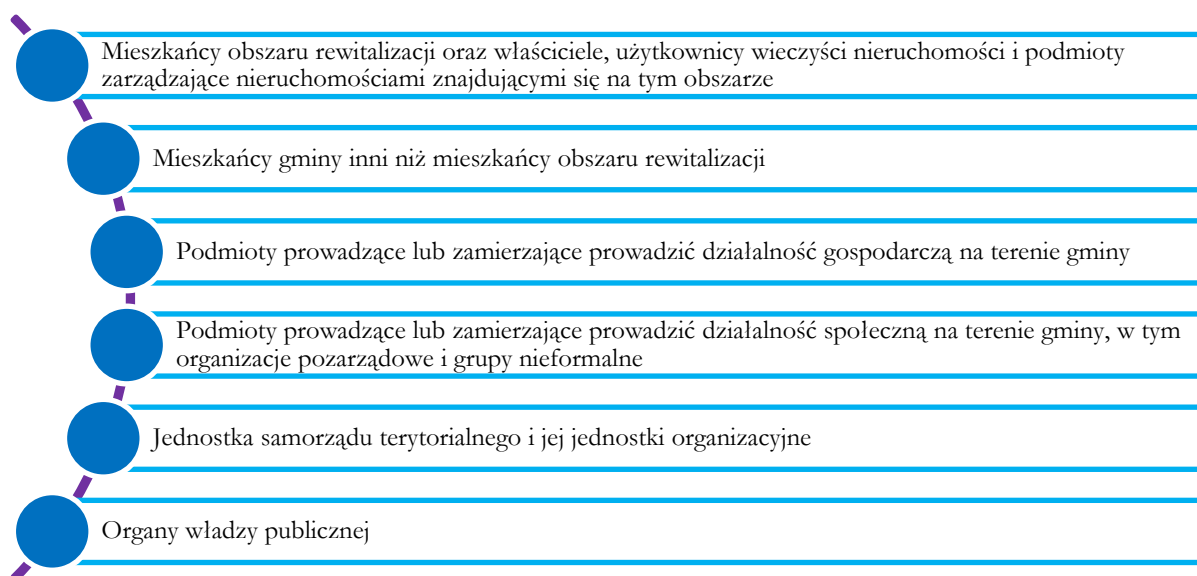
Schemat 9. Stopień zaangażowania interesariuszy w partycypację społeczną

Źródło: Opracowanie własne

Przygotowanie, prowadzenie i ocena rewitalizacji powinny zapewniać jak najszerszy i aktywny udział interesariuszy rewitalizacji na każdym etapie prac. Na etapie diagnozowania i programowania Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ciechocin na lata 2016-2023 był to **udział interesariuszy rewitalizacji w konsultacjach społecznych**, natomiast na etapie wdrażania i monitorowania przewidziany jest **udział interesariuszy rewitalizacji w pracach Komitetu Rewitalizacji** oraz, w miarę potrzeby, konsultacje społeczne na obszarach rewitalizowanych.

Schemat 10. Interesariusze rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Konsultacje społeczne, jako nieodłączny element procesu wyznaczania obszaru rewitalizacji oraz przygotowania programu rewitalizacji, były prowadzone zgodnie z zasadami Kanonu Konsultacji Społecznych, przebiegając w duchu dialogu obywatelskiego, wzajemnego szacunku i poszanowania odmiennych racji (**dobra wiara**). Wszyscy interesariusze rewitalizacji zainteresowani tematyką rewitalizacji mogli wziąć udział w konsultacjach, np. poprzez uczestnictwo w spotkaniach i wyrażać swoje poglądy i zgłosić uwagi (**powszechność**). W trakcie konsultacji były prezentowane informacje o celach prowadzonych konsultacji, ich przebiegu, formach w jakich będą prowadzone, a informacje były powszechnie dostępne, np. poprzez stronę internetową gminy (**przejrzystość**). Podczas konsultacji był prowadzony dialog z interesariuszami, uwzględniający wyczerpujące odpowiedzi na pytania, wnioski i uwagi zgłaszane podczas spotkań konsultacyjnych (**responsywność**). Organizatorem i podmiotem prowadzącym proces konsultacji był Urząd Gminy Ciechocin przy udziale liderów lokalnej społeczności (**koordynacja**). Konsultacje prowadzono już na etapie diagnozowania, na którym przedstawiono wszystkie etapy prac nad programem, dzięki czemu na etapie programowania sposób ich prowadzenia był zapowiedziany i jasno określony (**przewidywalność**). Ostateczny kształt dokumentu został wypracowany w toku konsultacji, podczas których zgłaszano różne uwagi i stanowiska; niniejszy program reprezentuje interes publiczny i dobro ogólne (**poszanowanie interesu ogólnego**).

10.1. Formy partycypacji społecznej na etapie diagnozowania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Konsultacje społeczne zostały poprzedzone obwieszczeniem Wójta Gminy Ciechocin w sprawie konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, opublikowanym w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Ciechocin w dniu 20.06.2016 r. Informacja o konsultacjach została zamieszczona również na stronie internetowej gminy oraz na tablicach ogłoszeń w poszczególnych miejscowościach.

Konsultacje trwały 10 dni kalendarzowych, **od 20 czerwca 2016 r. do 30 czerwca 2016 r.**

Tabela 19. Formy konsultacji społecznych wykorzystane na etapie diagnozowania

Formy konsultacji społecznych	Opis przebiegu konsultacji
Ankiety 	W trakcie konsultacji społecznych przeprowadzono ankietę dotyczącą OZ i OR. Celem badania było poznanie opinii mieszkańców na temat aktualnych problemów, czynników i zjawisk kryzysowych występujących na obszarach zdegradowanych Gminy oraz potrzeb i oczekiwanych działań w zakresie rewitalizacji, mających na celu ich ożywienie społeczno-gospodarcze. Ankietę przeprowadzono także podczas spotkań konsultacyjnych. Ankieta (wzór ankiety przedstawia załącznik nr 1) była dostępna od 20 czerwca 2016 r. do 30 czerwca 2016 r. na stronie internetowej gminy w zakładce „Program rewitalizacji Gminy Ciechocin” oraz w siedzibie Urzędu Gminy. Wypełnioną ankietę można było przekazać e-mailem, przesłać pocztą tradycyjną lub dostarczyć bezpośrednio do Urzędu Gminy Ciechocin. W badaniu ankietowym wzięło udział łącznie 21 osób z miejscowości położonych na terenie Gminy Ciechocin.
Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej 	W trakcie trwania konsultacji społecznych projektu uchwały o wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji interesariusze mieli możliwość wnoszenia uwag do projektu i udostępnionej treści diagnozy za pomocą formularza konsultacji społecznych (wzór formularza przedstawia załącznik nr 2). Formularz uwag był dostępny na stronie internetowej gminy oraz w siedzibie Urzędu Gminy. Wypełniony formularz konsultacji można było przekazać e-mailem, przesłać pocztą tradycyjną lub dostarczyć bezpośrednio do Urzędu Gminy.

Formy konsultacji społecznych	Opis przebiegu konsultacji
Spotkania 	W dniu 28 czerwca 2016 r. w miejscowości Elgiszewo odbyło się spotkanie konsultacyjne dla interesariuszy rewitalizacji. W konsultacjach wzięło udział 36 osób. Podczas spotkań interesariusze zainteresowani procesem rewitalizacji zostali zapoznani z problematyką wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru przeznaczonego do rewitalizacji, a także mieli możliwość zaprezentowania swoich opinii i pomysłów oraz zgłoszenia uwag do omawianych dokumentów. W celu ułatwienia zrozumienia prezentowanych treści i odniesienia się do nich, na spotkaniach wykorzystano wizualizację w postaci prezentacji graficznej. Przebieg spotkania wyglądał następująco: • Powitanie uczestników spotkania, • Podstawowe pojęcia związane z rewitalizacją, • Etapy prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji, • Zasięg obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na mapie, • Omówienie kryzysowych zjawisk w sferze społecznej, kryzysowych zjawisk w pozostałych sferach, potencjałów i problemów, • Debata (omówiona poniżej), • Ankieta (omówiona powyżej), • Zapowiedź kolejnych konsultacji społecznych i pożegnanie uczestników.
Debaty 	Debaty były jednym z elementów spotkania z mieszkańcami. Uczestnicy debaty starali się odpowiedzieć na następujące pytania: • Jakie są plusy i minusy zamieszkiwania w danej miejscowości – dobre i złe strony tego obszaru? • Jak dany obszar powinien wyglądać w przyszłości? • Jakie cele rozwojowe należy postawić? • Jakie przedsięwzięcia należy podjąć w ramach rewitalizacji aby osiągnąć cele i zrealizować wizję?

Źródło: Opracowanie własne

10.2. Formy partycypacji społecznej na etapie programowania Gminnego Programu Rewitalizacji

Konsultacje społeczne dotyczące projektu programu rewitalizacji oraz powołania Komitetu Rewitalizacji zostały przeprowadzone w dniach 2016 r. i poprzedzone obwieszczeniem Wójta Gminy Ciechocin, opublikowanym w Biuletynie Informacji Publicznej w dniu ... 2016 r., publikacją na stronie www.ciechocin.pl oraz ogłoszeniami na tablicach ogłoszeń i osobistymi zaproszeniami sołtysów. W spotkaniach wzięło udział łącznie ... mieszkańców gminy, głównie z obszarów wyznaczonych do rewitalizacji oraz przedstawiciele Gminy Ciechocin m.in. Wójt Gminy.

W trakcie konsultacji-wszyscy zainteresowani mogli zgłaszać swoje uwagi i propozycje zmian do projektu dokumentów, odbyły się również spotkania z mieszkańcami obszarów rewitalizacji celem przedstawienia wyników prac oraz ostatecznej listy projektów jakie zgłosili do zamieszczenia w programie. Odbędą się również dyskusje na temat wdrażania programu w gminie, sposobów zarządzania programem i form udziału interesariuszy w pracach nad jego realizacją (m.in. możliwością powołania Komitetu Rewitalizacji).

Tabela 20. Formy konsultacji społecznych wykorzystane w procesie przygotowania programu na etapie programowania (do uzupełnienia po zakończeniu konsultacji)

Formy konsultacji społecznych	Opis przebiegu konsultacji
Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej 	
Spotkania 	
Uwagi ustne 	

Źródło: Opracowanie własne.

Zdjęcie 3. Informacje o konsultacjach społecznych na etapie diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz programowania

START

AKTUALNOŚCI

GINIA CIECHOCIN

VADEMECUM TURYSTY

GALERIA

ARCHIWUM

Aktualności /

Konsultacje społeczne

Szanowni Państwo,

Zapraszamy do udziału w dyskusji i uczestnictwa w konsultacjach społecznych dotyczących wyznaczenia w naszej gminie obszaru zdegradowanego i obszaru do przeprowadzenia rewitalizacji.

Rewitalizacja to szeroki proces przemian społecznych, przestrzennych i ekonomicznych na obszarze, znajdującym się w kryzysie. Jej celem jest ponowne przywrócenie do życia zdegradowanej obszaru wiejskiego oraz uzupełnienie jej o nowe funkcje. Mówiąc prościej – chodzi o to, żeby w takim miejscu dobrze się przeżywało, mieszkało i pracowało. Remonty budynków czy modernizacja dróg to tylko niewielka część działań składających się na rewitalizację. Poprawa przestrzeni musi iść w parze z polepszeniem warunków życia, co zapewniają szerokie działy społeczne, kulturalne, edukacyjne czy ekonomiczne podejmowane w tym procesie.

Konsultacje mają na celu zebranie od wszystkich zainteresowanych rewitalizacją (czyli interesariuszy) uwag, opinii i propozycji odnośnie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Ciechocin.

Konsultacje przeprowadzone będą w okresie od dnia 20 czerwca 2016 r. do dnia 30 czerwca 2016 r. w formie:

- uwag w postaci papierowej lub elektronicznej składanych poprzez formularz konsultacji,
- ankiet w postaci elektronicznej,
- spotkań konsultacyjnych.

Wypełniony formularz konsultacji będzie można przekazywać w terminie od dnia 20 czerwca 2016 r. do dnia 30 czerwca 2016 r.:

- § bezpośrednio do Urzędu Gminy w Ciechocinie (sekretariat pok. nr 8),
- § drogą elektroniczną na adres mailowy: ciechocin@ciechocin.pl
- § drogą korespondencyjną na adres: Urząd Gminy, Ciechocin 172, 87-408 Ciechocin

Materiały tj. projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wraz z załącznikami („Diagnoza obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Ciechocin” oraz mapy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji), ankietę oraz formularz konsultacji będą dostępne od dnia 20 czerwca 2016 r.:

- w siedzibie Urzędu Gminy w Ciechocinie,
- na stronie internetowej Gminy Ciechocin

Spotkanie konsultacyjne odbędzie się w dniu 28 czerwca 2016 r.:

- § w Elgiszewie w świetlicy wiejskiej o godz. 10.00

Wydarzenia

lietopad 2016

P	W	Ś	C	P	S	N
		1	2	3	4	5
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

2016-11-05 Mecz "Iskry" Ciechocin - V Liga runda jesien

2016-11-12 Mecz "Iskry" Ciechocin - V Liga runda jesien

2016-11-19 Mecz "Iskry" Ciechocin - V Liga runda jesien

2016-11-21 Spotkania informacyjne dla mieszkańców

2016-11-28 XXVII Sesja Rady Gminy Ciechocin

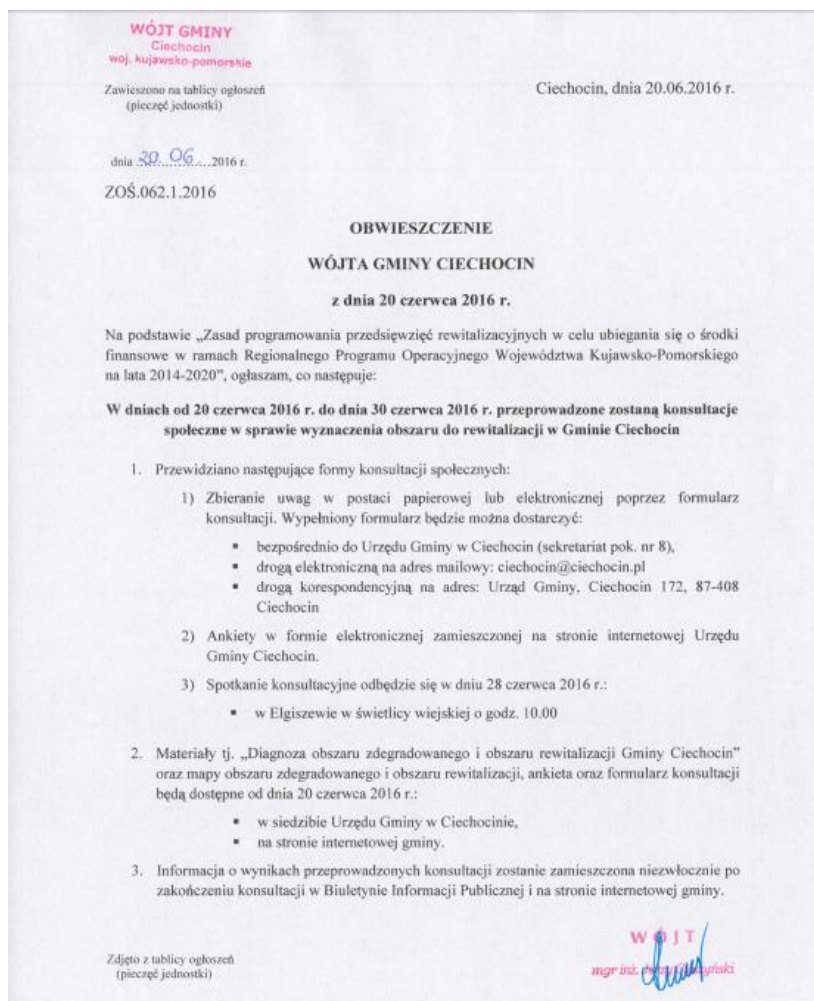
2016-11-29 Spotkanie z pisarzem

Newsletter

Wpisz swój adres e-mail

Zapisać

Źródło: www.ciechocin.pl

Źródło: www.ciechocin.bip.net.pl

10.3 Partycypacja społeczna na etapie wdrażania i monitorowania

Po podjęciu przez Radę Gminy uchwały w sprawie uchwalenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Ciechocin na lata 2016-2023 i pozytywnej ocenie programu przez Instytucję Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2016-2020, rozpocznie się etap wdrażania programu i monitorowanie postępów. Etap ten potrwa do roku 2023 lub wcześniejszego zrealizowania programu.

Aby zapewnić i utrzymać zainteresowanie społeczeństwa rewitalizacją oraz zagwarantować wszystkim interesariuszom wiedzę i możliwość uczestniczenia w procesie rewitalizacji, przez cały okres wdrażania prowadzone będą działania związane z promocją i informowaniem o realizacji poszczególnych projektów rewitalizacyjnych zawartych w programie i stanie wdrażania programu. W celu zapewnienia każdemu zainteresowanemu dostępu do tych informacji i możliwość zgłaszania uwag przewidywane są następujące formy konsultowania/informowania:

- Strona internetowa www.ciechocin.pl,
- Biuletyn Informacji Publicznej,
- Zebrania sołeckie,
- Promocja działań rewitalizacyjnych podczas lokalnych imprez,
- Wykorzystanie przedstawicieli lokalnych społeczności i liderów.

Rozdział 11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/ przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Tabela 21. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa) ¹⁵	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁶	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania			
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne
									EFS	EFR R	Inne	
1	I-IV kw. 2018	3. Remont i wyposażenie świetlicy wiejskiej oraz boiska sportowego w Miliszewach na potrzeby aktywizacji społecznej i integracji międzypokoleniowej mieszkańców	PF	2.1. Modernizacja i doposażenie infrastruktury przeznaczonej na cele aktywizacji społecznej	Gmina Ciechocin	600 000,00	85	510 000,00	-	X	Budżet Gminy	-
2	I-IV kw. 2018	4. Remont i wyposażenie świetlicy wiejskiej oraz stworzenie siłowni zewnętrznej w Elgiszewie na potrzeby rozwoju integralności społeczności lokalnej	PF	2.1. Modernizacja i doposażenie infrastruktury przeznaczonej na cele aktywizacji społecznej	Gmina Ciechocin	300 000,00	85	510 000,00		X	Budżet Gminy	-
1	I-IV kw. 2019	1. Aktywizacja społeczna i integracja międzypokoleniowa szansą na rozwój sołectwa Miliszewy	S	1.2. Aktywizacja i integracja lokalnej społeczności 1.1. Podniesienie kompetencji mieszkańców i zwiększenie możliwości wszechstronnego rozwoju wszystkich grup wiekowych	Gmina Ciechocin	150 000,00	85	127 500,00	X	-	Budżet Gminy	-

¹⁵ 1 – Miliszewy, 2 - Elgiszewo¹⁶ S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T - techniczny

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa) ¹⁵	Termin realizacji projektu	Projekt (nr, nazwa)	Typ projektu ¹⁶	Przedsięwzięcie (nr, nazwa)	Podmiot/y realizujący/e projekt	Szacowana wartość projektu (zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania			
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne
									EFS	EFRR	Inne	
2	I-IV kw. 2019	2. Wykorzystanie potencjału miejscowości Elgiszewo przez rozwój integralności jej mieszkańców	PF	1.2. Aktywizacja i integracja lokalnej społeczności 1.1. Podniesienie kompetencji mieszkańców i zwiększenie możliwości wszechstronnego rozwoju wszystkich grup wiekowych	Gmina Ciechocin	100 000,00	85	85 000,00	X	-	Budżet Gminy	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie fiszek projektowych

Tabela 22. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji (nr/nazwa) ¹⁷	Lp.	Typ przedsięwzięcia ¹⁸	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	Źródło finansowania			
					Środki publiczne			Środki prywatne
					EFS	EFRR	Inne	
2	1	T	Modernizacja oczyszczalni ścieków w Elgiszewie	675 000,00		X	Budżet Gminy	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie fiszek projektowych.

¹⁷ 1 – Miliszewy, 2 – Elgiszewo.

¹⁸ S – społeczny, G-gospodarczy, Ś – środowiskowy, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T - techniczny

Rozdział 12. System zarządzania realizacją programu rewitalizacji

Złożoność procesu rewitalizacyjnego wymaga właściwego zarządzania w celu uzyskania zamierzonych efektów rewitalizacji oraz odpowiadających im kierunków działań służących eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk.

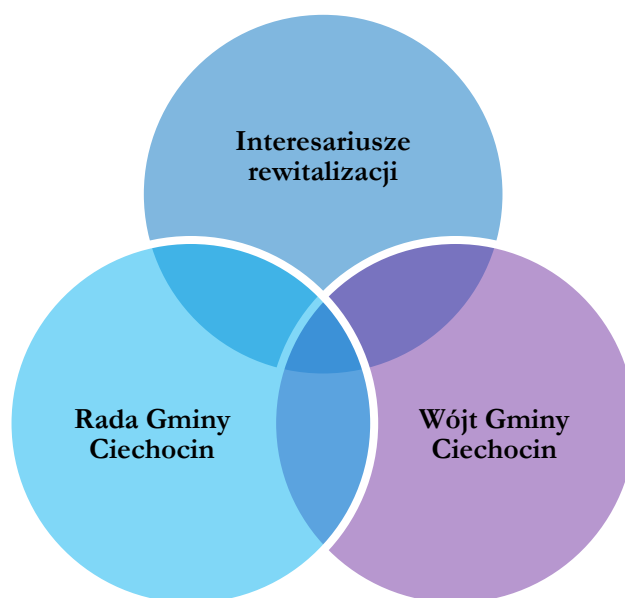
Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji i ich zadania

Po podjęciu uchwały przez Radę Gminy w sprawie uchwalenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Ciechocin na lata 2016-2023 i pozytywnej ocenie Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2016-2020, rozpocznie się etap wdrażania programu i monitorowanie postępów. Etap ten potrwa do roku 2023 lub wcześniejszego zrealizowania celów programu.

Jednym z kluczowych czynników sukcesu programu rewitalizacji jest sprawna koordynacja działań i sprawny przepływ informacji pomiędzy podmiotami zaangażowanymi w jego realizację. Istotą procesu rewitalizacji jest prowadzenie przez interesariuszy skoordynowanych działań na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Charakterystyka interesariuszy i mechanizmy partycypacyjne opisane zostały w rozdziale 10.

Głównymi podmiotami zaangażowanymi w proces przygotowania i wdrożenia programu są: Wójt Gminy, Rada Gminy i interesariusze rewitalizacji.

Schemat 11. Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 23. Najważniejsze zadania podmiotów uczestniczących w procesie przygotowania i wdrażania programu rewitalizacji

Podmiot	Zadania
Interesariusze rewitalizacji	- Aktywny udział w pracach związanych z wdrażaniem programu rewitalizacji i jego realizacją, m. in. poprzez udział w spotkaniach dotyczących rewitalizacji, opiniowanie sposobu wdrażania programu i realizacji poszczególnych zadań. - Wskazywanie potrzeb rewitalizacyjnych danego obszaru.
Wójt Gminy Ciechocin	- Koordynowanie całego procesu rewitalizacji, - Prowadzenie analiz służących wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, sporządzeniu lub zmianie programu, ocenie aktualności i stopnia jego realizacji,

	▪ Prowadzenie konsultacji społecznych, ▪ Wystąpienie z wnioskiem do Rady Gminy o podjęcie uchwały w sprawie przystąpienia do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Ciechocin na lata 2016-2023.
Rada Gminy	▪ Podjęcie uchwały w sprawie przystąpienia do opracowania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Ciechocin na lata 2016-2023, ▪ Zatwierdzenie i uchwalenie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Ciechocin na lata 2016-2023, ▪ Wprowadzenie przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawartych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Ciechocin na lata 2016-2023, służących realizacji zadań własnych gminy, do załącznika do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej gminy, ▪ Uchwalanie zmian Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Ciechocin na lata 2016-2023, ▪ Podjęcie uchwały o uchyleniu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Ciechocin na lata 2016-2023 w całości lub w części w przypadku stwierdzenia osiągnięcia celów rewitalizacji w nim zawartych.

Źródło: *Opracowanie własne*

Sposób koordynacji działań podmiotów uczestniczących w programie rewitalizacji

Ponieważ koordynatorem całego procesu rewitalizacji będzie Urząd Gminy Ciechocin, który jako instytucja samorządowa posiada odpowiedni potencjał organizacyjny oraz doświadczenie niezbędne do realizacji tego zadania, Wójt Gminy Ciechocin wyznaczy pracownika (pracowników) odpowiedzialnego za wsparcie wszystkich powyższych organów w realizacji ich zadań.

Tabela 24. Najważniejsze zadania podmiotu koordynującego działania w programie rewitalizacji

Podmiot	Zadania
Urząd Gminy Ciechocin – wyznaczony pracownik (pracownicy)	▪ Współpraca ze wszystkimi podmiotami zaangażowanymi w realizację programu, ▪ Koordynowanie działań projektowych wymagających jednoczesnego zaangażowania jednostek i spółek gminy oraz strony społecznej, ▪ Składanie wniosków i pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację projektów, ▪ Ocena projektów zgłoszonych do realizacji na obszarze objętym rewitalizacją pod kątem osiągnięcia celów programu, ▪ Przygotowywanie projektów aktualizacji programu, w tym w szczególności wykazu projektów, ▪ Promocja programu, ▪ Organizacja i wdrażanie systemu monitorowania programu, ▪ Dokonywanie okresowych przeglądów realizacji zadań, ▪ Sporządzanie raportów okresowych oraz raportu końcowego z realizacji programu, ▪ Współpraca z innymi referatami Urzędu Gminy w zakresie realizacji programu.

Źródło: *Opracowanie własne*

Wdrażanie gminnego programu rewitalizacji wymaga zaangażowania lokalnych partnerów z sektora: publicznego, społecznego i gospodarczego. Realizacja niniejszego programu wiąże się z udziałem podmiotu zarządzającego i koordynującego poszczególne działania także w procesie monitoringu i oceny programu (przede wszystkim zapewnienie zgodności z harmonogramem realizacji programu rewitalizacji).

Głównym zadaniem wszystkich podmiotów zaangażowanych w proces rewitalizacji jest ukierunkowanie, kontrolowanie i ocena z punktu widzenia zapewnienia pełnej spójności z dokumentami strategicznymi. Jest to wyjątkowo istotne z uwagi na znaczenie realizacji programu dla sprawnej implementacji pozostałych instrumentów rozwoju Gminy Ciechocin, a także np. dla możliwości pozyskiwania środków z funduszy strukturalnych, itp.

Schemat 12. System wdrażania programu rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

System informacji i promocji

Partycypacja społeczności lokalnej (szczegółowo opisana w *rozdziale 10*) na każdym etapie powstawania i realizacji programu rewitalizacji odgrywa niezmiernie istotną rolę, dostarczając najbardziej rzetelnych informacji na temat problemów, potrzeb oraz potencjałów danego obszaru, które nie są możliwe do uzyskania na podstawie jedynie analizy danych statystycznych. Zaangażowanie na każdym etapie interesariuszy zainteresowanych udziałem w programie (m.in. organizacji pożytku publicznego, stowarzyszeń, przedsiębiorców, mieszkańców Gminy Radziejów) umożliwi im aktywny udział w planowaniu i wdrażaniu zmian społecznych, gospodarczych i infrastrukturalnych zgodnie z ich potrzebami i interesami. Dlatego też niezbędne jest umożliwienie wymiany informacji i dyskusji o kształcie, jaki powinna przybrać rewitalizacja za pomocą różnorodnych instrumentów promocyjnych i informacyjnych.

Działania informacyjne i promocyjne są nierozzerwalnie związane z mechanizmami włączenia interesariuszy w proces rewitalizacji. Aby udział lokalnej społeczności w tworzeniu i wdrażaniu programu przyniósł spodziewane efekty, konieczne jest prowadzenie szeregu działań, skupiających się przede wszystkim na:

- Organizacji zebrań z mieszkańcami zwłaszcza obszarów rewitalizowanych oraz partnerami społecznymi i gospodarczymi, które stanowią mają forum wymiany informacji i pomysłów na działania rewitalizacyjne,
- Publikowaniu ogłoszeń o wszelkich sprawach związanych z rewitalizacją
- Wykorzystaniu możliwości kontaktu elektronicznego,
- Wykorzystanie przedstawicieli lokalnych społeczności i liderów.

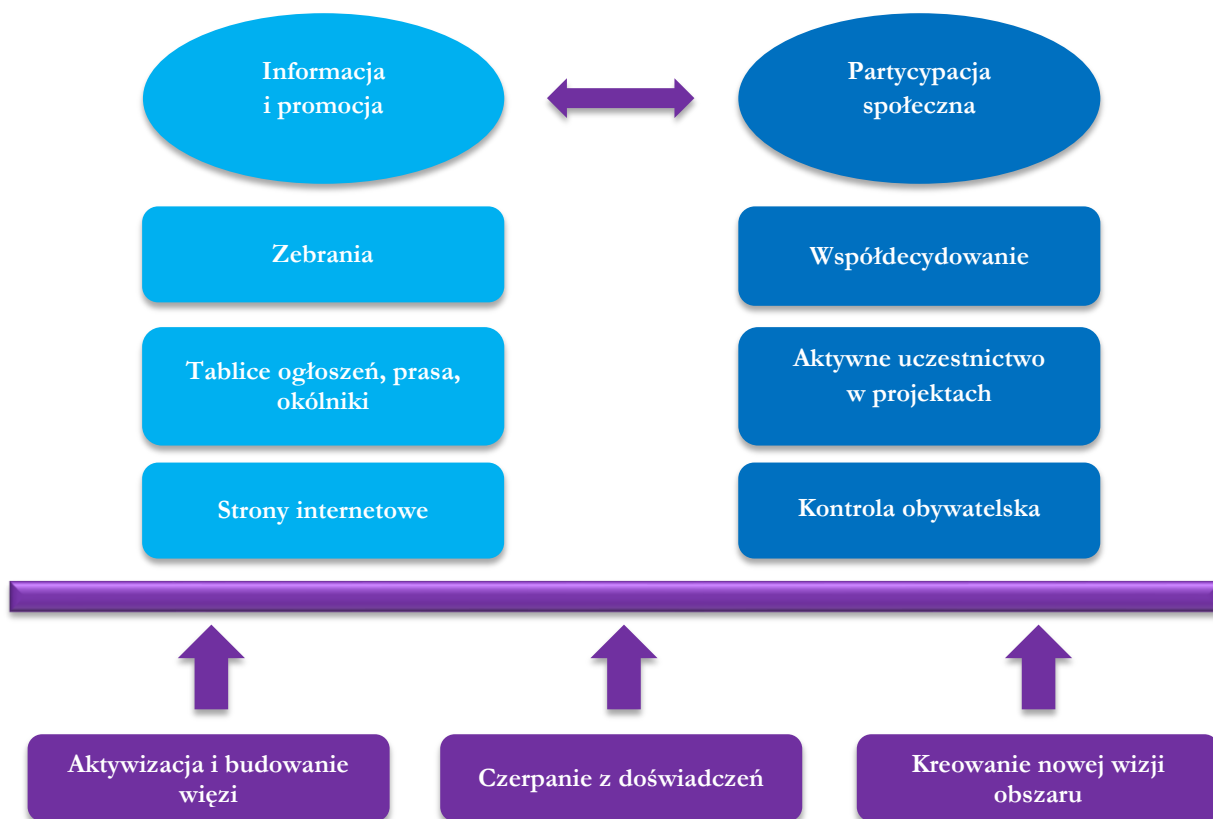
Dzięki tak zorganizowanej informacji i promocji społeczność lokalna zyska możliwość aktywnego udziału w tworzeniu wizji obszaru zdegradowanego po rewitalizacji, współdecydowania o kształcie zmian oraz kontroli społecznej nad procesem realizacji programu. Stosowane instrumenty informacji i promocji programu rewitalizacji w powiązaniu z zaawansowanymi metodami partycypacji, takimi jak

współdecydowanie, aktywne uczestnictwo w projektach czy kontrola obywatelska przyczynia się do wyłonienia na obszarach rewitalizacji lokalnych liderów.

Wszelkie formy partycypacji społecznej, w połączeniu z formami informacji i promocji, mają na celu pobudzenie i aktywizację społeczności na rzecz rozwoju lokalnego z wykorzystaniem posiadanej wiedzy i doświadczenia wszystkich interesariuszy, tak aby wszelkie podejmowane działania prowadziły do urzeczywistnienia wizji obszaru po rewitalizacji.

Poniższy schemat przedstawia instrumenty systemu informacji i promocji w powiązaniu z mechanizmami włączenia mieszkańców i partnerów w proces rewitalizacji.

Schemat 13. System informacji i promocji a partycypacja społeczna

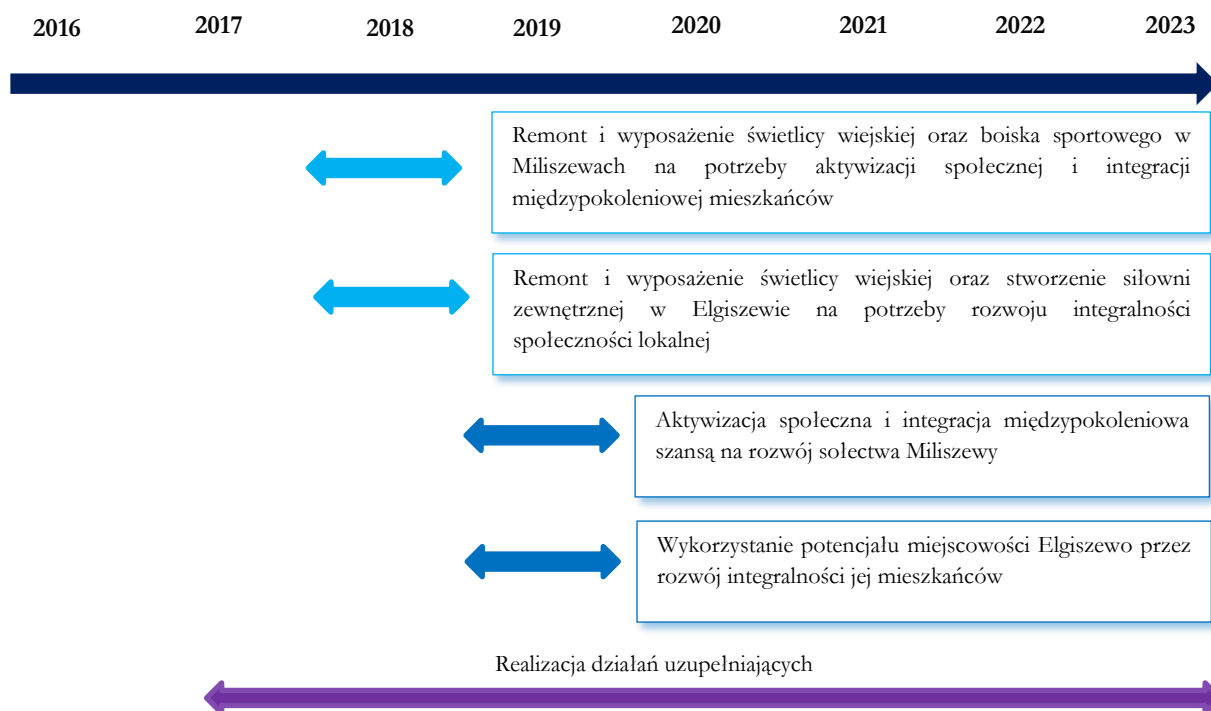

Źródło: Opracowanie własne

Ramowy harmonogram realizacji programu

Ramowy harmonogram realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Ciechocin na lata 2016-2023 obejmuje okres od 2016 r. kiedy zostały rozpoczęte prace nad programem do końca 2023 r., czyli do planowanego zakończenia realizacji projektów wynikających z programu. Szczegółowe informacje na temat realizacji programu wynikają z rozdziału 11. Szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Schemat 14. Ramowy harmonogram realizacji programu

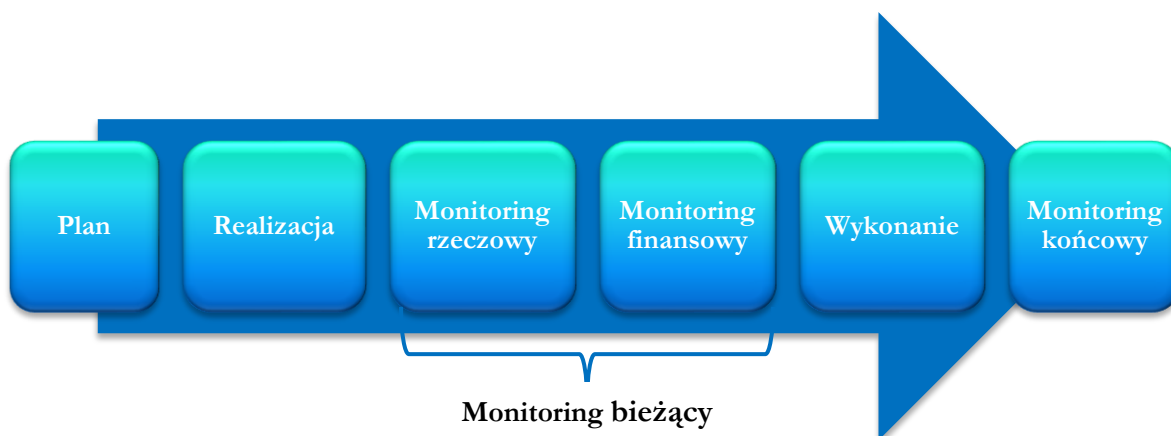
Źródło: Opracowanie własne

Rozdział 13. System monitoringu, oceny skuteczności działań i system wprowadzania zmian

System monitoringu i oceny skuteczności działań

Monitorowanie postępów realizacji oparte będzie na stałym pozyskiwaniu i analizowaniu danych dotyczących realizacji poszczególnych projektów. Bieżąca i systematyczna analiza danych ilościowych i jakościowych osiąganych w trakcie realizacji projektu i porównanie ich z zaplanowanymi w programie, pozwoli na wykrycie rozbieżności oraz umożliwi odpowiednio wczesną korektę możliwych do przewidzenia komplikacji. Zastosowane będą dwie formy monitoringu: monitorowanie postępu prac oraz monitorowanie środków finansowych projektu.

Schemat 15. Formy monitoringu

Źródło: Opracowanie własne

Monitoring rzeczowy obejmuje proces realizacji i polegać będzie przede wszystkim na bieżącej kontroli zakresu merytorycznego prowadzonych działań oraz harmonogramu wdrażania projektu na podstawie pomiarów osiągania założonych rezultatów oraz wskaźników realizacji i ich analizy, a także weryfikacji przedmiotowej zgodności z założeniami programu rewitalizacji.

Monitoring finansowy obejmuje zarządzanie środkami przyznanymi na realizację programu i jest podstawą oceny sprawności ich wydatkowania. Polegać będzie na bieżącej kontroli finansowych aspektów inwestycji: przepływów gotówkowych i poziomu wykorzystania funduszy w poszczególnych kategoriach budżetowych, weryfikacji kwalifikowalności kosztów oraz gromadzeniu informacji o źródłach finansowania programu i stopniu wykorzystania dotacji. Istotnym elementem będzie również kontrola wykonania wzajemnych rozliczeń i zobowiązań z podwykonawcami, ewentualnymi partnerami, uczestnikami projektu i pracownikami oraz weryfikacja finansowej zgodności z założeniami programu.

Monitoring końcowy zweryfikuje, czy wytyczone cele zostały zrealizowane.

Wszystkie projekty objęte programem rewitalizacji będą podlegały jednakowemu systemowi oceny. Odpowiedzialny za to będzie wyznaczony pracownik Urzędu Gminy Ciechocin. Do jego obowiązków należeć będzie także wykonanie wzoru formularza oceny projektu, który będzie wypełniany przez poszczególne podmioty wykonujące projekty rewitalizacyjne.

Źródłem monitorowania będzie dokumentacja powykonawcza. Umożliwi to oszacowanie wartości wskaźników produktu i rezultatu z perspektywy pojedynczej inwestycji, co z kolei umożliwi opisanie i porównanie efektów w sposób jednoznaczny i przejrzysty. Gromadzenie kart projektów inwestycji już zrealizowanych pozwoli ocenić ich skuteczność oraz zdefiniować zagrożenia i szanse inwestycji o zbliżonym charakterze. Stanowić to będzie punkt odniesienia w następnych latach procesu rewitalizacji i pozwoli nadać mu pożądaną kierunek oraz uniknąć błędów dotychczas popełnionych. Okresowe badanie stopnia realizacji wskaźników będzie się odbywać co 3 lata.

System wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu

Ze względu na cel i charakter Lokalny Program Rewitalizacji ma formułę otwartą, tzn. że w przypadku zmiany wymogów prawnych, pojawiania się nowych problemów oraz wykreowania nowych projektów – będzie on aktualizowany. Projekty odpowiadające na zidentyfikowane problemy będą systematycznie przygotowywane w całym okresie wdrożeniowym.

Sytuacje, w których konieczna może być zmiana programu to m.in.:

- Zmiana aktualnych warunków sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy,
- Nowo zidentyfikowane potrzeby i oczekiwania mieszkańców obszarów kryzysowych,
- Wzrost bądź spadek poziomu zaangażowania podmiotów lokalnych w planowane działania,
- Konieczność dostosowania działań do możliwości budżetu gminy oraz dostępności środków zewnętrznych.

W przypadku stwierdzenia, że program rewitalizacji wymaga zmiany, Wójt wystąpi do Rady Gminy z wnioskiem o jego zmianę. Zmiana programu nastąpi w trybie, w jakim został on uchwalony.

Rozdział 14. Wykaz niezbędnych opinii

14.1. Opinia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko¹⁹ projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Ciechocin na lata 2016-2023 został przedłożony Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy celem uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu.

14.2. Opinia Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko²⁰ projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Ciechocin na lata 2016-2023 został przedłożony do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy celem uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu.

¹⁹ Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zmianami.

²⁰ Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zmianami.

Załączniki

Załącznik nr 1

Ankieta dotycząca obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Ciechocin

Szanowni Państwo!

Prosimy o udzielenie odpowiedzi na pytania z poniższej ankiety. Celem badania jest poznanie Państwa opinii na temat aktualnych problemów, czynników i zjawisk kryzysowych występujących na obszarach zdegradowanych gminy oraz potrzeb i oczekiwanych działań w zakresie rewitalizacji, mających na celu ich ożywienie społeczno-gospodarcze. Ankieta jest całkowicie anonimowa. Wyniki ankiety będą gromadzone i wykorzystywane przez firmę Dorfin Grant Thornton w celu opracowywania Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Ciechocin.

1. Jak ocenia Pan(i) jakość życia w swoim miejscu zamieszkania?
 - a. Bardzo dobrze
 - b. Dobrze
 - c. Ani dobrze ani źle
 - d. Źle
 - e. Bardzo źle

2. Gdzie Pan(i) i członkowie Pana(i) rodziny korzystają z poniższych usług?

	W miejscu zamieszkania	W innej miejscowości w gminie	Poza gminą	Nie korzystam
Opieka przedszkolna				
Edukacja podstawowa				
Zajęcia pozalekcyjne				
Podstawowa opieka zdrowotna				
Usługi rehabilitacyjno-opiekuńcze				
Sport i rekreacja				
Rozrywka				
Dostęp do internetu				

3. Największe problemy społeczne w Pana(i) miejscu zamieszkania.
(Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)
 - a. Alkoholizm
 - b. Narkomania
 - c. Bezrobocie
 - d. Wiele rodzin mających problemy w sprawach opiekuńczo-wychowawczych
 - e. Wiele osób starszych/chorych, które nie mają zapewnionej opieki
 - f. Przemoc w rodzinie
 - g. Duża liczba osób żyjących w ubóstwie
 - h. Zakłócanie porządku publicznego/bójki/rozboje
 - i. Brak miejsca do uprawiania sportu/rekreacji
 - j. Brak miejsc z atrakcyjną ofertą kulturalną

- k. Niska aktywność lokalnej społeczności
 - l. Inne
4. Największe problemy w sferze gospodarczej w Pana(i) miejscu zamieszkania.
(Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)
- a. Brak miejsc pracy
 - b. Brak terenów inwestycyjnych/miejsc do prowadzenia działalności gospodarczej
 - c. Brak wsparcia dla przedsiębiorców
 - d. Brak dobrego dojazdu do miejscowości
 - e. Duża konkurencja lepiej rozwiniętych sąsiednich miejscowości/gmin
 - f. Inne
5. Największe problemy w sferze przestrzenno-technicznej w Pana(i) miejscu zamieszkania.
(Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)
- a. Brak infrastruktury społecznej typu:
 - świetlica wiejska
 - biblioteka
 - dom kultury
 - b. Brak infrastruktury sportowej typu:
 - boisko sportowe
 - siłownia zewnętrzna
 - c. Nielad architektoniczny (brzydkie, przypadkowe budownictwo)
 - d. Brak miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
 - e. Niedostatecznie rozwinięta lub brak sieci kanalizacyjnej
 - f. Brak lub zbyt mało przydomowych oczyszczalni ścieków
 - g. Brak dbałości mieszkańców o otoczenie ich posesji
 - h. Zły stan dróg
 - i. Brak lub niedostateczna ilość połączeń komunikacyjnych
 - j. Brak dostępu do dobrej jakości łącza internetowego (sieci światłowodowej)
 - k. Inne
6. Największe problemy w sferze środowiskowej w Pana(i) miejscu zamieszkania.
(Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi)
- a. Dzikie wysypiska
 - b. Zanieczyszczenie powietrza (przez ruch samochodowy, tradycyjne piece grzewcze)
 - c. Niewłaściwa gospodarka odpadami
 - d. Niska świadomość ekologiczna
 - e. Inne
7. Czego według Pana(i) najbardziej potrzeba w Pana(i) miejscu zamieszkania, aby stało się ono bardziej przyjazne dla mieszkańców i mogło się lepiej rozwijać?

METRYCZKA

1. Płeć

- a. Mężczyzna b. Kobieta

2. Wiek:

- a. Do 18 lat
- b. Od 18 do 24 lat
- c. Od 25 do 29 lat
- d. Od 30 do 39 lat
- e. Od 40 do 49 lat
- f. Od 50 do 59 lat
- g. 60 lat i więcej

3. Wykształcenie:

- a. Podstawowe
- b. Zasadnicze zawodowe
- c. Średnie
- d. Wyższe

4. Reprezentowany sektor:

- a. Rolnictwo
- b. Przemysł
- c. Usługi
- d. Administracja
- e. Uczeń
- f. Emeryt
- g. Bezrobotny

5. Ile osób, razem z Panem(Panią), należy do Pana(i) gospodarstwa domowego?

- 1. Ogółem.....
- 2. W tym pracujących.....
- 3. Dzieci na utrzymaniu.....

6. Miejsce zamieszkania:

- a. Dusocin
- b. Mały Rudnik
- c. Turznice
- d. Wielki Welcz
- e. Inne

Dziękujemy za udzielenie odpowiedzi!

FORMULARZ KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie
Gminy Ciechocin

Gmina Ciechocin, dnia2016 r.

CZĘŚĆ I - DANE UCZESTNIKA KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

Imię i nazwisko:

Nazwa organizacji:

Adres korespondencyjny:

Telefon/ e-mail:

Uwagi do diagnozy uchwały:

LP.	CZĘŚĆ DOKUMENTU, KTÓREGO DOTYCZY UWAGA (numer strony, rozdział, paragraf, ustęp, punkt)	TREŚĆ PROPONOWANEJ UWAGI	UZASADNIENIE

Wyrażam zgodę na gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie moich danych osobowych, zbieranych w celu przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących projektu programu współpracy zgodnie z Ustawą z dnia 29 sierpnia 1997r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2015 r., poz. 2135).

.....
czytelny podpis

Spis tabel

Tabela 1. Wyniki egzaminu szóstoklasisty w szkołach Gminy Ciechocin z lat 2013-2015	18
Tabela 2. Korzystający z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	20
Tabela 3. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym w sołectwach Gminy Ciechocin	23
Tabela 4. Stosunek osób bezrobotnych pozostających bez pracy 12 miesięcy i dłużej względem ludności w wieku produkcyjnym w sołectwach Gminy Ciechocin	23
Tabela 5. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze w sołectwach położonych w północnej części Gminy Ciechocin	24
Tabela 6. Wskaźniki występowania stanu kryzysowego w sferze społecznej na danym obszarze	24
Tabela 7. Sołectwo Elgiszewo – negatywne zjawiska w innych sferach	25
Tabela 8. Sołectwo Miliszewy – negatywne zjawiska w innych sferach	26
Tabela 9. Sołectwo Morgowo – negatywne zjawiska w innych sferach	27
Tabela 10. Sołectwo Piotrkowo – negatywne zjawiska w innych sferach	28
Tabela 11. Powierzchnia i ludność Gminy Ciechocin objęta rewitalizacją	31
Tabela 12. Cel i kryteria wyboru celu	33
Tabela 13. Wyniki egzaminu szóstoklasisty w szkole rejonowej sołectwa Miliszewy z lat 2013-2015	36
Tabela 14. Wyniki egzaminu szóstoklasisty w szkole rejonowej sołectwa Miliszewy z lat 2013-2015	41
Tabela 15. Wskaźniki dla celu rewitalizacji	50
Tabela 16. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne	52
Tabela 17. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	61
Tabela 18. Powiązanie projektów rewitalizacyjnych ze zdiagnozowanymi problemami/potencjalami	66
Tabela 19. Formy konsultacji społecznych wykorzystane na etapie diagnozowania	71
Tabela 20. Formy konsultacji społecznych wykorzystane w procesie przygotowania programu na etapie programowania (do uzupełnienia po zakończeniu konsultacji)	73
Tabela 21. Główne projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe	76
Tabela 22. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	77
Tabela 23. Najważniejsze zadania podmiotów uczestniczących w procesie przygotowania i wdrażania programu rewitalizacji	79
Tabela 24. Najważniejsze zadania podmiotu koordynującego działania w programie rewitalizacji	80

Spis schematów

Schemat 1. Proces rewitalizacji	4
Schemat 2. Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze Gminy Ciechocin	6
Schemat 3. Powiązania z dokumentami strategicznymi i planistycznymi	8
Schemat 4. Cel rewitalizacyjny dla wyznaczonych obszarów rewitalizacji Elgiszewo i Miliszewy	33
Schemat 5. Kluczowe zjawiska negatywne i lokalne potencjały zdiagnozowane na obszarze sołectwa Miliszewy	39
Schemat 6. Kluczowe zjawiska negatywne i lokalne potencjały zdiagnozowane na obszarze sołectwa Miliszewy	45
Schemat 7. Cel rewitalizacji, kierunki działań i przedsięwzięcia	49
Schemat 8. Koncepcja zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych	63

Schemat 9. Stopień zaangażowania interesariuszy w partycypację społeczną	70
Schemat 10. Interesariusze rewitalizacji	70
Schemat 11. Podmioty uczestniczące w realizacji programu rewitalizacji	79
Schemat 12. System wdrażania programu rewitalizacji	81
Schemat 13. System informacji i promocji a partycypacja społeczna	82
Schemat 14. Ramowy harmonogram realizacji programu	83
Schemat 15. Formy monitoringu	85

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba ludności gminy Ciechocin w latach 2006-2015	15
Wykres 2. Liczba ludności w Gminie Ciechocin wg sołectw w 2015 r.	16
Wykres 3. Udział procentowy poszczególnych grup wiekowych w liczbie ludności w Gminie Ciechocin w latach 2006-2015	16
Wykres 4. Struktura bezrobocia w gminie Ciechocin w 2015 r.	17
Wykres 5. Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną (2010-2015)	17
Wykres 6. Liczba podmiotów gospodarczych na terenie Gminy Ciechocin	19
Wykres 7. Struktura wiekowa ludności w Miliszewach w 2015 r.	35
Wykres 8. Liczba bezrobotnych we sołectwie Miliszewy w 2015 r.	36
Wykres 9. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w sołectwie Miliszewy w 2015 r.	36
Wykres 10. Liczba podmiotów gospodarczych w Miliszewach w latach 2006-2015	37
Wykres 11. Struktura wiekowa ludności w Elgiszewie w 2015 r.	40
Wykres 12. Liczba bezrobotnych w Elgiszewie w 2015 r.	41
Wykres 13. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w Elgiszewie w 2015 r.	41
Wykres 14. Liczba podmiotów gospodarczych w Elgiszewie w latach 2006-2015	42

Spis map

Mapa 1. Położenie Gminy Ciechocin na tle powiatu golubsko-dobrzyńskiego	15
Mapa 1. Granice obszaru zdegradowanego w Gminie Ciechocin.	29
Mapa 3. Granice obszaru rewitalizacji w gminie Ciechocin.	32

Spis zdjęć

Zdjęcie 1. Zagroda we wsi Miliszewy	38
Zdjęcie 2. Koło Gospodyń Wiejskich w Elgiszewie	42
Zdjęcie 3. Informacje o konsultacjach społecznych na etapie diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz programowania	73